

प्रभाव दैनिक

National Daily

ई-पेपरका लागि

वर्ष ९ अंक ३५ काठमाडौं आइतबार, १५ जेठ २०७९ Prabhav National Daily, Sunday, May 29, 2022 URL www.prabhavonline.com पृष्ठ ८ मूल्य रु. ५/-

प्रधानमन्त्री देउवाले भने- 'जनमतको कदर गर्नुको विकल्प छैन'

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले सार्वभौम जनता नै निर्णायक शक्ति भएकाले जनमतको कदर गर्नुको विकल्प नभएको बताएका छन्। प्रतिनिधिसभाको शनिवारको बैठकमा सांसदका जिज्ञासाको जवाफ दिँदै उनले साधन र स्रोतको सीमितताका बीच पनि स्थानीय तहको निर्वाचन समप्रतामा शान्तिपूर्ण, निष्पक्ष र भयरहित वातावरणमा सम्पन्न भएको बताए।

उनले शनिवार प्रतिनिधिसभाको बैठकमा सरकारको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम सम्बन्धमा भएको छलफलमा सांसदहरूले राखेका धारणा, सरोकार, जिज्ञासा तथा सुझावहरूका विषयमा स्पष्ट पारेका हुन्।

राष्ट्रपतिबाट संधीय संसद्को दुवै सदस्यको संयुक्त बैठकलाई यही जेठ १० गते सम्बोधन गरेकी थिइन्। प्रधानमन्त्री देउवाले प्रतिनिधिसभाको अवरोध हटेर संसदीय प्रक्रिया पुनः सञ्चालन गराएकामा प्रमुख प्रतिपक्ष दललाई धन्यवाद दिँदै रचनात्मक स्वस्थ र मर्यादित बहसबाट

संसद्को गरिमा कायम राख्न सकिने उल्लेख गरे। 'नागरिकले संसद्भिन्नाका हाम्रा गतिविधिलाई नजिकबाट नियालिरहेका छन्। संसदीय मूल्य र मान्यतालाई थप परिष्कृत बनाउँदै हाम्रो लोकतान्त्रिक अभ्यासलाई सुसंस्कृत बनाउनेतर्फ हामी सबैको ध्यान जान जरुरी छ,' उनले भने।
सांसदहरूबाट छलफलको क्रममा उठाएका विषय र प्रस्तुत गरिएका संशोधन प्रस्तावप्रति सरकारको ध्यानकर्षण भएको बताउँदै उनले कार्यान्वयन हुनसक्ने विषयको सान्दर्भिकता र उपयुक्तता हेरेर सरकारले आगामी दिनमा सम्बोधन गर्दै जाने बताए। प्रधानमन्त्री देउवाले दोस्रो कार्यकालका लागि भइरहे सवै स्थानीय तहको निर्वाचन सम्पन्न भएको बताउँदै पहिलोपटक एकैसाथ सबै स्थानीय तहको निर्वाचन शान्तिपूर्ण रूपमा सम्पन्न भएको उल्लेख गरे।

निर्वाचनको निष्पक्षताका बारेमा केही माननीय सदस्यले चासो राख्नुभएको छ। यससम्बन्धमा सरकारको धारणा स्पष्ट पार्न चाहन्छु। देशभरि एकैपटक एकैसाथ निर्वाचन सम्पन्न गर्नु चुनौतीपूर्ण विषय थियो। साधन र स्रोतको (बाँकी पृष्ठ २ मा)

महानगर फेर्ने मुहार

कांग्रेसले तीन तथा माओवादी केन्द्र, नेकपा एकीकृत समाजवादी र जनता समाजवादी पार्टीले एक/एक महानगरको नेतृत्व हात पारे। प्रमुख जिल्ला नसकेको एमालेले चार महानगरको उपप्रमुखमा सफलता हात पारेको छ।

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- वैशाख ३० गते सम्पन्न स्थानीय तह निर्वाचनअन्तर्गत ७५२ स्थानीय तहको अन्तिम नतिजा आइसकेको छ। बाजुराको वृद्धीगंगा नगरपालिकामा भने विवाद भएपछि निर्वाचन आयोगले फेरि मतदान गर्न भनेको छ। आयोगले बाजुराका प्रमुख जिल्ला अधिकारी (सिडिओ), नेपाल प्रहरी र सशस्त्रका डिएसपीलाई जिम्मेवारीबाट हटाएर नयाँ कर्मचारी पठाउन पनि गृह मन्त्रालयलाई निर्देशन दिएको छ।
वृद्धीगंगामा मतदान भएर अन्तिम नतिजा आएपछि यसपटकको स्थानीय निर्वाचनको मैफारो हुनेछ। यसपटकको निर्वाचनमा नेपाली कांग्रेस सबैभन्दा ठूलो दल बन्न पुग्यो भने महानगरतर्फ एमाले शून्य भयो। अर्थात् छ वटा महानगरपालिकामध्ये एमालेले कुनै पनि महानगरमा प्रमुख जिल्ला नसकेन। अधिल्लोपटक एमालेले दुई महानगरपालिको नेतृत्व लिएको थियो।

बालेन्द्र शाह
काठमाडौं

चिरीबाबु महर्जन
ललितपुर

रेनु वाहाल
भरतपुर

धनराज आचार्य
पोखरा

राजेशमान सिंह
वीरगञ्ज

नागेश कोइराला
विराटनगर

छ महानगरमध्ये देशको सधैंका राजधानीसमेत रहेको काठमाडौं महानगरपालिकामा स्वतन्त्र उम्मेदवार बालेन्द्र (बालेन) साह निर्वाचित भए। ललितपुर र भतरपुरमा पुरानै प्रमुख दोहोरिए भने पोखरा महानगर एमालेले गुमाउन पुग्यो। जहाँ एमालेबाटै फुटेर बनेको एकीकृत समाजवादीले प्रमुख जित्यो।

कांग्रेसले तीन, माओवादी केन्द्रले एक, नेकपा एकीकृत समाजवादीले एक र जनता समाजवादी पार्टीले एक महानगरको नेतृत्व हात पारे। काठमाडौंबाहेक सबै महानगरमा गठबन्धनका उम्मेदवार विजयी भए। प्रमुख जिल्ला नसके पनि एमालेले चार महानगरमा उपप्रमुख जितेको छ।

देशको काठमाडौं महानगर प्रमुख बने बालेन निकै चासोका साथ हेरिएको र बजेटका हिसावले पनि सबैभन्दा ठूलो बजेट हुने काठमाडौं महानगरपालिकाको प्रमुखमा

३१ वर्षीय बालेन निर्वाचित भए। स्वतन्त्र उम्मेदवारी दिएका उनले सत्ता गठबन्धन र एमालेका उम्मेदवारलाई पराजित गर्दै महानगर प्रमुखको कुरीमा पुग्न सफल भए।

पाँचदलीय गठबन्धनका तर्फबाट साका उम्मेदवार बनेकी नेपाली कांग्रेसकी सिर्जना सिंह र नेकपा एमालेका केशव स्थापितलाई ठूलो मतान्तरले पराजित गर्दै बालेन काठमाडौंको प्रमुख चुनिए। उनले ६१ हजार ७५७ मत पाए। दोस्रो भएकी कांग्रेसकी सिंहले ३८ हजार ३४१ मत प्राप्त

गर्नु भने एमालेका स्थापितले ३८ हजार ११७ मत प्राप्त गरे।

बालेन पेसाले ईन्जिनियर हुन्। नयाँ पुस्ताबीच उनी च्यापरका रूपमा पनि चर्चित छन्। काठमाडौंको गौरीगाउँमा जन्मिएका बालेन आयुर्वेदिक चिकित्सक डा. रामनारायण साह र धुवदेवी साहका छोरा हुन्। उनको पुर्ख्यौली महोत्तरीको एकडारा हो।
उनले हवाईट हाउस ईन्स्टिच्युट अफ टेक्नोलोजीबाट सिभिल ईन्जिनियरिङमा

स्नातक र भारतको कर्नाटक विश्वेश्वरैया राष्ट्रिय प्रौद्योगिक संस्थानबाट स्ट्रक्चरल ईन्जिनियरिङमा स्नातकोत्तर गरेका छन्। प्रमुख बालेनले काठमाडौं महानगरपालिकालाई पूर्ण विकसित देशकै उत्कृष्ट सहर बनाउने प्रयत्न गर्ने बताएका छन्। यसका लागि आफ्नो सम्पूर्ण क्षमता, योग्यता र कुशलतालाई प्रयोग गर्ने उनी बताउँछन्।
'यो पाँच वर्ष काठमाडौं महानगरपालिकावाहेक (बाँकी पृष्ठ ३ मा)

सन्दर्भ : वैदेशिक रोजगार

५६ लाख ६५ हजार नेपाली वैदेशिक रोजगारीमा

देश	२०७८ असासम्म			आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को पहिलो ८ महिना			२०७८ फागुनसम्म		
	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा	पुरुष	महिला	जम्मा
कतार	१२०१०३	१६९७५	२९००७८	४४५९६	२९०९	४७५०५	१२६५१९	२९५८८	१२९४७७
मलेसिया	१२३१२३	२७४४४	१५०५६७	५४४४	७	५४५१	१२३५२३	२९५९१	१२६४८२
साउदी अरब	१४०९४४	७३९९	१४८३४३	१००९४४	९९८	१०१९४३	१०५९९४०	७८३७३	१०६७३१३
युएई	३५९५६	६३०३	४२२५९	२८५१२	८६९३	२९३८१	६०९१०	१५९३३	७६८४३
कुवेत	१०६७७८	४२७०३	१४९४८१	१७०	१२२९	१८९९	११३१६	४३२४४	११७५१०
बहराइन	४३३७२	४७४०	४८०५२	४७९९	३४९	५१४८	४८०९३	४०८८८	४९१८१
ओमान	३२७४४	४८९९	३७६४३	४७८८	३९८	५१८६	३७९२३	६१९९	४४१२२
द. कोरिया (अन्य)	३६७४४	१०३२	३७७७६	२९८	१	३०१	३६८२२	२०३३	३८८५५
द. कोरिया (इंपिएस)	४४७००	३९९०	४८६९०	३३८	६४	४०२	४६०७८	३९५९	४६४७७
लेबनान	१२१८	११४२९	१२६४७	२	१	३	१२२०	११४४२	१२६६२
इजरायल	२२२२	४५२२	६७४४	१०२	११७	२१९	२२५४	४६९९	७९५३
अफगानिस्तान	१४३३३	४६	१४४०९	१२४	०	१२४	१४४०८	४६	१४४५४
जापान	१८९१०	१९८८	२०९०८	८०	१४	९४	१८९१०	१९९६	२०९०६
अन्य	६९३०१७	१४६६६	८३९६८३	१६९१४	१४६९	१८३८३	४३३२२	११०२४४	५६३४६७
जम्मा	४९४३९६८	२८८४९९९	७८२८९६७	२७९७१	११७२७०	२९६९८१	४३६९९३	१६६४२९९	५९९४२९९

स्रोत: वैदेशिक रोजगार विभाग, २०७८

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- श्रम स्वीकृति लिएर वैदेशिक रोजगारीमा जाने नेपालीको संख्या ५६ लाख ६५ हजार २५६ पुगेको छ। अर्थ मन्त्रालयले सार्वजनिक गरेको चालु आर्थिक वर्षको आर्थिक सर्वेक्षणअनुसार गत फागुनसम्ममा उक्त संख्यामानेपाली श्रमिक रोजगारीका लागि विदेश गएकाहुन्।
वैदेशिक रोजगारीमा गएकामध्ये सबैभन्दा धेरै संख्या कतारमा रहेको छ। गत फागुनसम्म कतारमा गएकाको संख्या १२ लाख ७८ हजार पुगेको तथ्यांक छ। यो समग्र वैदेशिक रोजगारीमा जाने संख्याको २२.५५ प्रतिशत हो। दोस्रोमा रोजगार गन्तव्यको रूपमा मलेसिया बनेको छ। मलेसियामा १२ लाख ५८ हजार ८८८ जना रोजगारीको लागि पुगेका छन्। यो विदेश जाने कूल संख्याको २२.२२ प्रतिशत हो।
त्यस्तै तेस्रोमा साउदी अरबमा १० लाख ४८ हजार ९८७ जना गएका छन्। यो संख्या कूल

संख्याको १८.५१ प्रतिशत हो। चौथोमा युएई परेको छ। त्यहा छ लाख ७५ हजार ५७२ नेपाली श्रम स्वीकृति लिएर रोजगारीका लागि गएका छन्। यो वैदेशिक रोजगारीमा गएका कूल संख्याको ११.९२ प्रतिशत हो। यी चार मुलुक प्रमुख रोजगार गन्तव्य रहेको अर्थिक सर्वेक्षणले देखाएको छ। समग्रमा नेपाली श्रमिकको ७५.२२ प्रतिशत संख्या कतार, मलेसिया, साउदी अरब र युएईले ओगटेको छ।
त्यसैगरी कुवेतमा एक लाख ५७ हजार १९२, बहराइनमा ६३ हजार १८९, ओमानमा ४० हजार ९४२, दक्षिण कोरिया (अन्य)मा ३८ हजार ८५५ र इंपिएसमाफर्त ५९ हजार ५५९, लेबनान १२ हजार ७६२, इजरायलसात हजार ९३, अफगानिस्तानमा १४ हजार ५३, जापानमा २० हजार १८६ तथा अन्यमा नौ लाख ८९ हजार ५४७ जना श्रमिक रोजगारीका लागि गएका अर्थ मन्त्रालयद्वारा सार्वजनिक गरेको आर्थिक सर्वेक्षणले देखाएको छ।

विवरण बुझाउन म्यानपावर कम्पनीलाई म्याद थप

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- सरकारले मलेसियामा रोजगारीका लागि पठाएका कामदार र रोजगारदाता कम्पनीको विवरण बुझाउन म्यानपावर कम्पनीहरूलाई दिएका म्याद थप गरेको छ।
नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघले तोकिएको समयमा विवरण बुझाउन नसकिने भन्दै १५ दिन म्याद थप गर्न आग्रह गरेपछि श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयअन्तर्गतको वैदेशिक रोजगार विभागले म्याद थप गरेको हो।

विभागले यही ५ जेठमा सात दिनको समय दिएर इजाजत प्राप्त म्यानपावर कम्पनीहरूलाई विवरण बुझाउन सुचना जारी गरेको थियो। तर, संघले हालैमात्र स्थानीय निर्वाचन सम्पन्न भएको र व्यवसायीहरू विविध कार्यमा व्यस्त रहेको व्यहोरा उल्लेख गरिपछि म्याद थप गर्न आग्रह गरेअनुसार यही जेठ २६ गतेसम्म म्याद थप गरेको विभागले जनाएको छ। विभागले यही जेठ १० गतेको पत्रमा माग गरिएको विवरण अनिवार्यरूपमा तोकिएको समयमा विभागमा उपलब्ध गराउन निर्देशन दिँदै पुनः पत्राचार गरेको हो।
मलेसिया पठाइएका

श्रमिकहरूको रोजगारदाता कम्पनीको विवरण र रोजगारदाताबाट प्राप्त भएको हवाई टिकटसहित अन्य सेवा शुल्कको आम्दानी र खर्च विवरण पेस गर्न विभागले जारी गरेको सूचनामा आग्रह गरिएको छ। मलेसियास्थित रोजगारदाताबाट मागपत्र हात पार्नेम्यानपावर व्यवसायीले अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा गरेको तथ्य बाहिरिएपछि विभागले सत्यतथ्य जानकारी उपलब्ध गराउन व्यवसायीसँग विवरण माग गरिएको उल्लेख गरेको हो।

श्रममन्त्री कृष्णकुमार श्रेष्ठको पछिल्लो मलेसिया भ्रमणको क्रममा कामदारको मागपत्र प्राप्त गर्न नेपाली व्यवसायीहरूबीच अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा हुने गरेको विषय त्यहाँका अधिकारीहरूले उठाएका थिए। त्यसपछि विभागले कार्यदल बनाई अध्ययन थालेको हो। मलेसिया भ्रमणपछि मन्त्री श्रेष्ठले नेपाल सरकार र मलेसियाबीच सन् २०१८ मा भएको द्विपक्षीय श्रमसम्झौताअनुसार मलेसिया जाने कामदारको हकमा 'फ्रि भिसा, फ्रि टिकट'को प्रावधानविपरीत भइरहेका गतिविधि नियन्त्रणका लागि आवश्यक कदम चाल्न विभागलाई निर्देशन दिएका थिए। द्विपक्षीय सम्झौता अनुसार मलेसिया जाने कामदारको हकमा

आउने-जाने हवाई टिकट, भिसा जारी तथा नवीकरण दस्तुर, लेबीलगायतका शुल्करोजगारदाताले नै बेहोर्नुपर्ने व्यवस्था विद्यमान रहेको विभागले जनाएको छ।

उल्लिखित व्यवस्थाविपरीत मलेसियाबाट कामदारको मागपत्र प्राप्त गर्न अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा र ठूलो रकमको चलखेल गर्नुपर्ने अवस्था भेल्लेपरेको एक म्यानपावर व्यवसायीले बताए। 'जसरी पनि कामदारको माग ल्याउनु छ, एक आर्थिक वर्षमा १०० जना कामदार पठाउन नसके कम्पनी नै खारेज हुन्छ,' ती व्यवसायीले भने, 'कामदारको डिमाण्ड ल्याउन मैले पैसा नदिए अर्कोले दिन्छ। अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा र पैसाको चलखेल त हुने नै भयो।' सरकारले तत्काल फ्रि भिसा, फ्रि टिकटको प्रावधान हटाए अर्हिले देखिएको बोधार्थ स्वतः हट्टे उनको दाबी छ।
विभागले श्रम सम्झौताअनुसार कार्यान्वयन भइरहेको विद्यमान व्यवस्थाविपरीत भइरहेका गतिविधि वा हुनसक्ने अवस्थाको अन्त्य गरी वैदेशिक रोजगारीलाई सुरक्षित, व्यवस्थित र मर्यादित बनाउन व्यवसायीहरूलाई आग्रहगरेको छ।

आर्थिक वृद्धि ५.८४ प्रतिशतमा सीमित हुने

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- चालु आर्थिक वर्षमा मुलुकको अर्थिक वृद्धि ५.८४ प्रतिशतमा खुम्चिने अनुमान गरिएको छ। सरकारले शनिवार संसद्मा प्रस्तुत गरेको आर्थिक सर्वेक्षण २०७८/७९ मा उक्त अनुमान गरिएको हो। गत आर्थिक वर्षमा यस्तो वृद्धिदर ४.२५ प्रतिशत रहेकोमा चालु आवको बजेटमा सात प्रतिशत हासिल गर्ने लक्ष्य राखिएको थियो।
यद्यपि, कोभिड-१९ महामारीको प्रभाव क्रमशः न्यून हुँदै गएको तथा उर्जा क्षेत्रको विस्तार उत्साहप्रद रहेका कारण अर्थतन्त्रमा विस्तार भएको सर्वेक्षणमा उल्लेख गरिएको छ। विश्वव्यापी रूपमा फैलिएको कोभिड-१९ महामारीका कारण सन् २०२० मा प्रायः सबै मुलुकहरूको अर्थतन्त्रसहित विश्व अर्थतन्त्र संकुचित हुन पुगेको थियो।
चालु आर्थिक वर्षमा कृषि, उद्योग र सेवा क्षेत्रको कूल मूल्यवृद्धि क्रमशः २.३ प्रतिशत ८.९ प्रतिशत र ६.६ प्रतिशतले बढ्ने अनुमान रहेको छ। कूल मूल्यवृद्धिमा कृषि, उद्योग र सेवा क्षेत्रको योगदान क्रमशः २.३९ प्रतिशत, १.४३ प्रतिशत र ६.१८ प्रतिशत रहेको छ।
चालु आर्थिक वर्षको फागुनसम्म मुलुकको कूल गार्हस्थ्य उत्पादन (उपभोक्ताको मूल्यमा)

४८ खर्व ५१ अर्ब ६२ करोड रूपैयाँ पुगेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ। यसमा बागमती प्रदेशको अंश कर्णाली प्रदेशको सबैभन्दा कम रहेको छ।
आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा प्रदेशगत कूल गार्हस्थ्य उत्पादनको वृद्धिदर प्रदेश १ मा ५.४१ प्रतिशत, मधेश प्रदेशमा ४.८२ प्रतिशत, बागमती प्रदेशमा ६.७४ प्रतिशत, गण्डकी प्रदेशमा ६.९७ प्रतिशत, लुम्बिनी प्रदेशमा ५.३६ प्रतिशत, कर्णाली प्रदेशमा ५.७७ प्रतिशत र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ४.९२ प्रतिशत हुने अनुमान रहेको उल्लेख छ।
आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कूल गार्हस्थ्य उत्पादनमा उपभोगको अंश ९२.३ प्रतिशत रहेकामा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा केही कमी भई ९०.७ प्रतिशत रहने अनुमान छ। आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा कूल लगानी २५.९ प्रतिशतले संकुचन भएकामा पछिल्ला दुई वर्षमा यस्तो लगानी बढेको छ। आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा २९.३ प्रतिशतले वृद्धि भएको कूल लगानी चालु आर्थिक वर्षमा १८.९ प्रतिशतले वृद्धि भई १८ खर्व सात अर्ब २९ करोड रूपैयाँ पुग्ने अनुमान उत्पादनसँग कूल लगानीको अनुपात ३४.८ प्रतिशत रहेकोमा आर्थिक वर्ष २०७८/७९ मा यस्तो अनुपातमा वृद्धि भई ३७.३ प्रतिशत पुग्ने अनुमान आर्थिक सर्वेक्षणले गरेको छ।

कारागारभित्रको आत्महत्या प्रकरणमा छानबिन समिति गठन

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- गृह मन्त्रालयले यही जेठ ४ गते कारागार कार्यालय रोल्पाका बन्दी सुन्दर हरिजनको आत्महत्या घटनाको छानबिन गर्न समिति गठन गरेको छ। कारागार व्यवस्थापन विभागका निर्देशक भरनेन्द्रप्रसाद चापागाडीको संयोजकत्वमा पाँच सदस्यीय छानबिन समिति गठन गरिएको गृह मन्त्रालयले एक सूचना जारी गरी जनाएको छ।

समितिले काम सुरु गरिसकेको छ। मन्त्रालयले उक्त घटना कसरी घटेको हो र सो सम्बन्धमा के कसो भएको हो भनी स्थलगतरूपमा अध्ययन, अनुसन्धान र छानबिन गरी १० दिनभित्र प्रतिवेदन पेश गर्न समितिलाई निर्देश गरेको छ। समितिको प्रतिवेदन पश्चात घटनाको सत्यतथ्य उजागर हुने र भविष्यमा यस्ता घटना हुन नदिन सुधारका उपाय अवलम्बन गरिने मन्त्रालयले जनाएको छ।

रोल्पा कारागारमा मृत भेटिएका नेपालगन्ज उपमहानगरपालिका-२ दैलेखी बंगलाका २० वर्षीय सुन्दर हरिजनको शव दस दिनदेखि नेपालगन्जस्थित मेडिकल कलेजमा राखिएको छ। रोल्पा कारागारमा बन्दी जीवन बिताइरहेका उनको शव जेठ ४ गते बुलेकी पौने सात वजे कारागारको शौचालयमा भुन्डिएको अवस्थामा परेको थियो।

तर कारागारको रेकर्डमा नेपालगन्जका सुन्दर हरिजन सुर्खेत जिल्लाको बराहताल गाउँपालिका-१ का २७ वर्षीय विजयविक्रम शाहको नामबाट कैद भुक्तान गरिरहेको खुलेको थियो। जसले कारागार प्रशासन भित्रको लापरवाही देखिएको छ। मृतकका दाजु राजकुमारले विजयविक्रम शाह, बाँके र रोल्पा जिल्ला कारागारका तत्कालीन जेलरसहित अन्य केही शाका लागेका व्यक्ति तथा कर्मचारीविरुद्ध उजुरी दिएको बताए।

'त्यो उजुरी दर्ता भएपछि मात्रै हामी भाइको शव बुझेछौं, उनले भने, 'हामीले दिएको उजुरी दर्ता नहुँदासम्म दोषीलाई कारवाही हुन्छ भन्ने आधार नै गुम्छ।'

पीडित पक्षले जिल्ला प्रहरी कार्यालय बाँकेमाफर्त जिल्ला प्रहरी कार्यालय रोल्पामा उजुरी पठाएको बाँकेका जिल्ला प्रहरी प्रवक्ता डिएसपी मुद्दुसुदन न्यौपानेले जानकारी दिए।

प्रहरी कार्यालय बाँकेबाट इमेलमाफर्त पीडितको उजुरी पठाए पनि हुलाकमाफर्त पनि उजुरी पठाइएको छ। त्यसरी पठाएको उजुरी केही दिन भित्रै पुग्ने र दर्ताको लागि घर परिवारको कुनै सदस्य सनाखतका लागि रोल्पा जानुपर्ने छ। त्यसपछि मात्रै जाहेरी दर्ता हुने तथा शव बुझ्ने प्रक्रिया सुरु हुनेछ। दाजु राजकुमारले आफ्नो भाइ सुन्दरको हत्या भएको दावी गर्दै आफ्ना छन्।

सुन्दर हरिजनलाई चोरी मुद्दामा १६ वर्षकै उमेरमा कारावास सजायको फैसला गर्ने जिल्ला अदालत बाँकेका तत्कालीन न्यायाधीशले पनि कानुनको बर्खलाप हुने गरी निर्णय गरेको भन्दै आलोचना हुन थालेको छ। अधिकारकर्मीहरूले उनीहरूमाथि पनि छानबिन हुनुपर्ने माग राखेका छन्। सुर्खेतका विजयविक्रम शाहलाई आपराधिक लाभ मुद्दामा जिल्ला अदालतले पाँच वर्ष कैद र ५० हजार जरिवाना तोकेको थियो।

पाठ्यपुस्तक नयाँ शैक्षिक सत्रको लागि ताप्लेजुङको सदरमुकाम फुङलिङमा आइपुगेको पाठ्यपुस्तक शनिवार ट्रकबाट भाई कामदार।

तस्विर: रासस

नवनिर्वाचित जनप्रतिनिधिलाई शुभकामना

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- स्थानीय काठमाडौं महानगरपालिका-७ का नवनिर्वाचित जनप्रतिनिधिलाई बधाई तथा शुभकामना आदानप्रदान कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। शनिवार गौरीघाटस्थित नेपाली कांग्रेस टोल कमिटीद्वारा आयोजित कार्यक्रमबीच वडा अध्यक्ष विमलकुमार होडा, सदस्य रूपा थापा क्षेत्री, उज्वल अर्याल, कल्पना सुन्दास र सुरेशी

शाहीलाई आगामी कार्यकालको लागि शुभकामना दिइएको हो। नव निर्वाचित वडा अध्यक्ष विमलकुमार होडाले स्थानीयहरूको अपार माया र सद्भावकै कारण २५ वर्षपछि पुनः नेपाली कांग्रेसलाई सफलता दिलाउनु हुने टोलीबासीकै योगदानलाई स्मरण गर्दै स्थानीय समस्याहरूलाई प्राथमिकताका साथ समाधान गर्ने प्रण गरे। उनले वडाबाट सम्पादन गर्ने कार्यमा सहकार्य गर्न समेत टोलवासी सम्पूर्णलाई आग्रह

गर्दै वडाबाट सम्पादन हुने कार्यमा चुस्तदुरुस्त कार्य गर्ने वचतबद्धता समेत व्यक्त गरे। नव निर्वाचित वडा सदस्य रूपा थापा क्षेत्रीले महिलासुखी वडा बनाउने कार्यमा आफू दत्तचित्त भई लाग्ने प्रण गरिन् भने सदस्य कल्पना सुन्दासले आफू शैक्षिक क्षेत्रमा क्रियाशील भएकाले गर्दा वडाको समग्र शैक्षिक विकासमा टेवा पुऱ्याउने वचनबद्धता व्यक्त गरिन्। त्यस्तै वडा सदस्य उज्वल अर्यालले धर्म संस्कृतिको संरक्षण तथा

दिगो विकास व्यवस्थापन कार्यमा आफूले वडावासीको सुझाव अनुरूप कार्य गर्ने प्रतिबद्धता जनाए। त्यस्तै, सदस्य सुरेश शाहीले स्थानीय विकास निर्माण कार्यमा टोलीबासीहरूको सुझाव सल्लाह बमोजिम आफू क्रियाशील हुने धारणा राखे। सो कार्यक्रममा कमिटीका अध्यक्ष शाम्बेसराज सत्याल, सचिव अनिता भण्डारीलगायत स्थानीय वासिन्दाहरूले बधाई तथा शुभकामना प्रदान गरेका थिए।

संक्षिप्त

कर्तव्य ज्यान मुद्दाका फरार प्रतिवादी पक्राउ

काठमाडौं(प्रस)- कर्तव्य ज्यान मुद्दाका फरार प्रतिवादी काठमाडौं महानगरपालिका-३१ नयाँ बानेश्वर ठेगाना भएका ५५ वर्षीय रञ्ज प्रसाद कोइरालालाई शुक्रबार प्रहरीले पक्राउ गरेको छ।

कर्तव्य ज्यान मुद्दामा मुलुकी ऐन ज्यान सम्बन्धि महलको १३ (३) नम्बर बमोजिम सर्वोच्च अदालतको पूर्ण इजलासबाट २०७९ जेठ १२ गते २० वर्ष कैद सजाय ठहर हुने भन्ने फैसला भए पश्चात फरार रहेका उनलाई काठमाडौं उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालयबाट खटिएको प्रहरीले काठमाडौं महानगरपालिका-३१ नयाँ बानेश्वरबाट पक्राउ गरेको हो।

कोइरालालाई साविक मुलुकी ऐन अदालती बन्दोबस्ती १८८ नम्बर तथा हाल प्रचलित फौजदारी कसूर (सजाय निर्धारण तथा कार्यन्वयन) ऐन, २०७४ को दफा १७ (क) बमोजिम आठ वर्ष छ महिना कैद सजाय हुने गरी राय दिएको हदसम्म प्रतिवादीले गरेको गम्भीर कसूरको प्रकृति र कसूर गर्दाको अवस्था समेतको आधार कारणावट सो फैसला मिलेको नदेखिँदा केही उल्टि भई प्रतिवादीलाई उक्त सजाय ठहर भएको थियो।

जबरजस्ती करणी गरेको अभियोगमा पक्राउ

ओखलढुङ्गा(प्रस)- १४ वर्षीया बालिकालाई जबरजस्ती करणी गरेको अभियोगमा मोलुङ गाउँपालिका-५ बस्ने ४४ वर्षीय तारा नाथ पोखरेललाई शुक्रबार प्रहरीले पक्राउ गरेको छ।

पोखरेलले ती बालिकालाई आफ्नै घरको कोठामा बोलाई विहीवार जबरजस्ती करणी गरेको भन्ने खबर प्राप्त हुनासाथ ईलाका प्रहरी कार्यालय बरुणेश्वरबाट खटिएको प्रहरीले उनलाई पक्राउ गरेको हो।

लागूऔषधसहित पक्राउ

बाँके(प्रस)- नेपालगन्ज उपमहानगरपालिका-१५ जमुनाहाट करिव २ ग्राम ५ सय मिलिग्राम अबैध लागूऔषध खैरो हेरोरिन जस्तो देखिने पदार्थ सहित कोहलपुर नगरपालिका-३ बस्ने २१ वर्षीय राजन शाहीलाई शुक्रबार प्रहरीले पक्राउ गरेको छ। ईलाका प्रहरी कार्यालय जमुनाह र लागूऔषध नियन्त्रण ब्यूरो नेपालगन्जबाट संयुक्त रूपमा खटिएको प्रहरीले उनलाई उक्त पदार्थ सहित फेला पारी पक्राउ गरेको हो।

मोरङ, विराटनगर महानगरपालिका-१६ दरैयाबाट नियन्त्रित लागूऔषध लुपिजेथिक १२ एम्मुल, एभिल १२ एम्मुल, डाईजेल्याब १२ एम्मुल, फेनारगन १२ एम्मुल र नाईट्रोसन २० ट्याब्लेट सहित सुन्दरहरेचा नगरपालिका-७ बस्ने २३ वर्षीय दिपक चौधरीलाई प्रहरीले पक्राउ गरेको छ। लागूऔषध नियन्त्रण ब्यूरो विराटनगरबाट खटिएको प्रहरीले उनलाई उक्त लागूऔषध सहित फेला पारी पक्राउ गरेको हो।

म अन्यत्र समय दिने छैन। काठमाडौं महानगरपालिकालाई व्यावस्थित, स्वच्छ, देशकै उत्कृष्ट सहर बनाउन आफ्नो क्षमता, योग्यता र कुशलतालाई प्रयोग गर्नेछु' साहले भने।

काठमाडौंको उपप्रमुखमा भने नेकपा एमालेकी सुनिता डंगोल ६८ हजार ६९२ मतसहित विजयी भइन्। गठबन्धनका तर्फबाट नेकपा एकीकृत समाजवादीका उम्मेदवार रामेश्वर श्रेष्ठले २३ हजार ८०६ मत प्राप्त गरेर दोस्रो बने। सुनिताले प्राप्त गरेको मत अन्य महानगरका उम्मेदवारले प्राप्त गरेको भन्दा धेरै हो। उनले मतान्तर पनि सबैभन्दा बढी बनाएकी छन्। सुनिता र रामेश्वरवीचको मतान्तर ४४ हजार ८०६ रहेको छ। स्थानीय निर्वाचनमा दुई उम्मेदवारबीच भएको यो नै सर्वाधिक मतान्तर हो।

काठमाडौं महानगरपालिकाका ३२ वडामा नेकपा माओवादी केन्द्रले कुनै वडामा जित हासिल गर्न सकेन। सबैभन्दा धेरै १९ वडामा नेपाली कांग्रेस, १२ वडामा एमाले र एक वडामा एकीकृत समाजवादीले जितेको छ।

२०७४ सालको निर्वाचनमा एमालेले काठमाडौंको प्रमुखसहित बहुमत वडामा जित हात पारेको थियो। अघिल्लो निर्वाचनमा एमालेका विद्यासुन्दर शाक्य ६४ हजार ६९३ मतसहित निर्वाचित भएका थिए। उनका निकटतम प्रतिस्पर्धी कांग्रेसका राजुराज जोशीले ४५ हजार २९९ मत पाएका थिए। उपप्रमुखमा कांग्रेसकी हरिप्रभा खड्गी निर्वाचित भएकी थिइन्। उनले ५८ हजार ९५२ मत पाउँदा राष्ट्रपाका राजाराम श्रेष्ठले ३४ हजार ८५४ मत पाएका थिए। उक्त निर्वाचनमा एमाले र राष्ट्रपाले तालमेल गरेका थिए।

ललितपुर र भरतपुरको प्रमुख दोहोरिए
ललितपुरको ललितपुर र चितवनको भरतपुर महानगरपालिकाका प्रमुख दोहोरिएका छन्। ललितपुर महानगरपालिकामा नेपाली कांग्रेसका चिरीबाबु महर्जन र भरतपुरमा माओवादी केन्द्रकी रेनु दाहाल दोहोरिए।

ललितपुरको प्रमुखमा निर्वाचित महर्जनले ४२ हजार ७२२ मत पाउँदा उनका निकटतम प्रतिद्वन्द्वी एमालेका हरिकृष्ण व्यञ्जनकारले २४ हजार ५६० मत पाए। महर्जन २०७४ को निर्वाचनमा पनि व्यञ्जनकारलाई पराजित गर्दै महानगरको प्रमुख बनेका थिए। त्यतिबेलाभन्दा यसपटक महर्जनले मतान्तर बढाए। अघिल्लो निर्वाचनमा महर्जनले २४ हजार ६४२ र व्यञ्जनकारले २४ हजार ३९६ मत पाएका थिए। उनीहरूबीच ३२६ मात्र मतान्तर थियो।

ललितपुरको उपप्रमुखमा भने एमालेकी मञ्जली शाक्य बज्राचार्य निर्वाचित भइन्। उनले २५ हजार ८५ मत पाउँदा माओवादी केन्द्रका बाबुराज बज्राचार्यले १८ हजार ५२२ मत पाए।

अघिल्लो निर्वाचनमा ललितपुरको उपप्रमुख पनि कांग्रेसले नै जितेको थियो। कांग्रेसकी गीता सत्याल १९ हजार ८१९ मतसहित निर्वाचित भएकी थिइन्। उनलाई पछ्याएकी स्वतन्त्र उम्मेदवार शोभा थाप्यले १४ हजार २४० मत पाएकी थिइन्।

भरतपुरमा दोहोरिएकी दाहालले एमालेका उम्मेदवार विजय सुवेदीलाई १२ हजारभन्दा बढी मतान्तरले हराइन्। दाहालले ५२ हजार ३० मत ल्याउँदा उनका निकटतम प्रतिस्पर्धी सुवेदीले ३९ हजार ५८१ मत ल्याए। दाहाल र सुवेदीबीचको मतान्तर १२ हजार ४४९ छ। प्रमुख पदका स्वतन्त्र उम्मेदवार जगन्नाथ पौडेलले १४ हजार ७२८ मत पाए। अघिल्लो निर्वाचनमा पनि दाहालले एमालेका उम्मेदवार देवी ज्ञवालीलाई पराजित गरेकी थिइन्। त्यतिबेला दाहालले ४३ हजार १२७ मत पाएकी थिइन् भने ज्ञवालीले ४२ हजार ९२४ मत ल्याएका थिए।

भरतपुरको उमपेयरमा नेपाली कांग्रेसका चित्रसेन अधिकारी विजयी भए। अधिकारीले ५२ हजार ८०३ मत ल्याउँदा उनका निकटतम प्रतिस्पर्धी राष्ट्रपाकी हिमला गुरूडले ३० हजार ६९२ मत ल्याइन्। भरतपुरमा सत्तारूढ गठबन्धनले चुनावी तालमेल गरेको थियो। एमालेले राष्ट्रपासँग तालमेल गरेको थियो।

अघिल्लो निर्वाचनमा पनि चितवनमा कांग्रेस र माओवादीबीच चुनावी तालमेल थियो। उक्त निर्वाचनमा उपप्रमुखमा कांग्रेसकी पार्वती साह निर्वाचित भएकी थिइन्। उनले ४७ हजार ९९७ मत ल्याएकी थिइन् भने एमालेकी दिव्य शर्माले ३९ हजार ५२५ मत ल्याएर दोस्रो भएकी थिइन्।

भरतपुरको प्रमुखमा दोहोरिएकी दाहालले अबको कार्यकालमा महानगरपालिकामा बेरोजगारी अन्त्य गर्ने घोषणा गरेकी छन्। दाहालले अबको पाँच वर्ष आफ्ना लागि अन्तिम कार्यकाल भएकोले शिक्षा, स्वास्थ्य र पूर्वाधारको क्षेत्रमा जोड दिने बताइन्। उनले बेरोजगारी अन्त्यका लागि रोजगार बैक स्थापना गर्ने, उद्योग ग्राम स्थापना गर्ने, उद्यमशिलताको विकास गर्ने, ढल व्यवस्थापनका लागि गुरुयोजना तयार गरेर काम गर्ने र नारायणी नदीको पुल पुनर्निर्माणलाई अघि बढाउने बताइन्।

भरतपुर महानगरपालिकालाई देशकै हेर्न र गर्व गर्नलायक नमूना स्मार्ट सिटीको संकल्प पूरा गर्ने, गौरवका आयोजनाहरू जस्तै: सिटी हल, प्रशासनिक भवन, पाँच अर्ब रूपैयाँ बराबरको नारायणी तटबन्ध, अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेट रंगशाला, महानगरीय चक्रपथको योजनालाई सम्पन्न गर्ने विषय पहिलो प्राथमिकतामा राख्ने प्रमुख दाहाल बताउँछिन्।

पोखरामा गुन्थो एमालेको विरासत
कास्कीको पोखरा महानगरपालिकामा नेकपा

महानगर फेर्ने...

पृष्ठ १ बाट जारी

एकीकृत समाजवादीले एमालेको विरासत छोसेको छ। यसपटकको स्थानीय निर्वाचनमा एकीकृत समाजवादीका धनराज आचार्य पोखराको प्रमुख निर्वाचित भए। आचार्यले ५८ हजार ८९३ मतसहित विजय हासिल गरे। उनका निकटतम प्रतिस्पर्धी एमालेका कृष्णबहादुर थापाले ५२ हजार ८४८ मत पाए। गण्डकी प्रदेशसभा सदस्यबाट राजीनामा दिएर थापा पोखराको प्रमुख लड्न पुगेका थिए। तर, उनले आफ्नै पार्टीबाट फुटेर बनेको एकीकृत समाजवादीका आचार्यसँग हार व्यहोर्नुपर्थे।

उपप्रमुखमा भने एमालेकी मञ्जुदेवी गुरुङ निर्वाचित भएकी छन्। उनी दोस्रो कार्यकालका लागि निर्वाचित भएकी थिइन्। उनले ६० हजार ५४६ मत पाइन्। उनका निकटतम प्रतिस्पर्धी नेपाली कांग्रेसकी कोपिला रानाभाटले ५६ हजार ६३३ मत पाइन्। अघिल्लो निर्वाचनमा पोखरा महानगरपालिकाको प्रमुखमा एमालेका मानवहादुर ज्ञवाली र उपप्रमुखमा गुरुङ निर्वाचित भएका थिए। उक्त निर्वाचनमा जित्ने ६० हजार ९१८ र उनका प्रतिस्पर्धी कांग्रेसका रामजी कुँवरले ४६ हजार ४९६ मत पाएका थिए। उपप्रमुखमा गुरुङले ५६ हजार ४४८ र नेपाली कांग्रेसकी सरस्वती गुरुङले ४४ हजार ३३८ मत पाएकी थिइन्।

क्षेत्रफलका हिसावले देशकै ठूलो पोखरा महानगर एमालेको गढ मानिन्छ। उक्त क्षेत्रमा हरेक निर्वाचनमा एमालेका उम्मेदवार विजयी हुने गरेका थिए। अहिले प्रमुख भएका एमालेका कृष्ण थापा पनि २०५४ मै पोखराको प्रमुख निर्वाचित भएका थिए।

यो निर्वाचनमा पोखरामा सत्तागठबन्धनले चुनावी तालमेल गरेको थियो भने एमाले एकै प्रतिस्पर्धामा थियो। जसका कारण एमालेले आफ्नै पार्टीबाट फुटेर बनेको एकीकृत समाजवादीलाई आफ्नो विरासत सुम्पन पुग्यो।

सरावगीको दैजमा राजेशमानको 'ब्रेक'

पसांको वीरगन्ज महानगरपालिकाको प्रमुखमा जनता समाजवादी पार्टी (जसपा)का राजेशमान सिंहले एमालेका विजयकुमार सरावगीको यात्रामा 'ब्रेक' लगाए। यसपटक प्रमुखमा दोहोरिने चाहनासहित एमाले प्रवेश गरेका सरावगी राजेशमानले ४६ हजार २१५ मत प्राप्त गरे। उनका निकटतम प्रतिस्पर्धी सरावगीले २३ हजार ६७९ मत प्राप्त गरे। सरावगी महानगरका निवर्तमान प्रमुख हुन्। विजय र राजेशमानबीच २२ हजार ५४४ मतान्तर थियो।

अघिल्लो निर्वाचनमा सरावगीले १९ हजार ३९३ मत ल्याएका थिए। उनी संघीय समाजवादी फोरम नेपालको तर्फबाट निर्वाचित भएका थिए। त्यतिबेला

उनका निकटतम प्रतिस्पर्धी नेपाली कांग्रेसका अजय द्विवेदीले १९ हजार ९७ मत ल्याएका थिए।

अघिल्लोपटक वीरगन्जमा उपप्रमुख जितेको कांग्रेसले यसपटक पनि उपप्रमुख जितेको छ। उपप्रमुखमा कांग्रेसका इम्तियाज आलम निर्वाचित भए। उनले २५ हजार १५८ मत ल्याए। उनका निकटतम प्रतिस्पर्धी लोकतान्त्रिक समाजवादी पार्टी (लोसपा)का पुरुषोत्तमलाल भाले १८ हजार ७९९ मत प्राप्त गरे। अघिल्लो निर्वाचनमा कांग्रेसकी शान्ति कार्की १९ हजार ६०७ मतसहित निर्वाचित भएकी थिइन्। उनका प्रतिस्पर्धी फोरम नेपालकी पिंकी यादवले १८ हजार ५३० मत पाएकी थिइन्। वीरगन्जमा यसपटक एमाले र लोसपाले चुनावी तालमेल गरेका थिए भने सत्ता गठबन्धनको चुनावी तालमेल थियो।

विराटनगरमा दोहोरियो कांग्रेस

मोरङको विराटनगर महानगरपालिकाको प्रमुखमा नेपाली कांग्रेस दोहोरिएको छ। यर्थाप, अघिल्लोपटक प्रमुख र उपप्रमुख दुवै जितेको कांग्रेस यसपटक भने प्रमुखमा खुम्चिएको छ। सत्ता गठबन्धनमा भएको सहमतिअनुसार विराटनगरमा कांग्रेसले प्रमुख र जसपाले उपप्रमुख पाएका थिए। तर, उपप्रमुखमा गठबन्धन पराजित बन्न पुग्यो। एमालेले उपप्रमुखसहित धेरै वडामा विजय हासिल गर्‍यो।

प्रमुखमा नेपाली कांग्रेसका नागेश कोइरालाले ३० हजार १७० मत पाए। उनका निकटतम प्रतिस्पर्धी एमालेका सागरकुमार थापाले २९ हजार ४५५ मत पाए। जसपा छोडेर प्रमुखमा स्वतन्त्र उम्मेदवारी दिएका उमेश यादवले आठ हजार ७६५ मत पाए। २०७४ को स्थानीय निर्वाचनमा कांग्रेसका भीम पराजुली प्रमुखमा विजयी भएका थिए। उनले २३ हजार ३९९ मत ल्याउँदा एमालेका विनोद ढकालले १७ हजार ३२४ मत पाएका थिए। उपप्रमुखमा कांग्रेसकी इन्दिरा कार्की २० हजार १४६ मतसहित निर्वाचित भएकी थिइन्। उनका निकटतम प्रतिस्पर्धी माओवादी केन्द्रकी नमिता न्यौपानेले १९ हजार ५२४ मत पाएकी थिइन्।

यसपटक उपप्रमुख भने एमालेले कब्जा गरेको छ। सत्ता गठबन्धनका उम्मेदवार जसपाका अमरेंद्र यादवलाई पराजित गर्दै एमालेकी शिल्पा निराला एमालेका उपप्रमुख निर्वाचित भइन्। उनले २५ हजार ६८० मत पाउँदा यादवले १४ हजार २९९ मत पाए। १९ वडा भएको विराटनगरमा सबैभन्दा धेरै नौ वटामा एमाले विजयी भएको छ। कांग्रेसले छ वटा वडा जित्दा जसपाले दुई र राष्ट्रपाले एक वडामा जित हासिल गरेका छन्। एउटा वडा स्वतन्त्र उम्मेदवारले जितेको छ। अघिल्लो निर्वाचनमा कांग्रेसले प्रमुख र उपप्रमुखसहित आठ वडा जितेको थियो।

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

समृद्धिको संकल्प पूरा होस्

वैशाख ३० गते सम्पन्न स्थानीय तह निर्वाचन अन्तर्गत ७५२ स्थानीय तहको अन्तिम नजिता आइसकेको छ। बाजुराको बूढीगंगामा भने विवाद भएपछि निर्वाचन आयोगले फेरि मतदान गर्न भनेको छ। आयोगले बाजुराका सिडिओ, डिएसपी र सशस्त्रका डिएसपीलाई जिम्मेवारीबाट हटाएर नयाँ कर्मचारी पठाउन पनि गृह मन्त्रालयलाई निर्देशन दिएको छ। बूढीगंगामा मतदान भएर अन्तिम नजिता आएपछि यसपटकको स्थानीय निर्वाचन मैभारो हुने छ। यसपटकको निर्वाचनमा नेपाली कांग्रेस सबैभन्दा ठूलो दल बन्न पुगेको छ भने महानगरतर्फ एमाले शून्य भएको छ।

२०७२ सालमा नयाँ संविधान जारी भएपछि दोस्रोपटक स्थानीय तहको निर्वाचन भएको हो। मुलुक संघीय संरचनामा गएपछि बनेको स्थानीय तहको संरचनामा पहिलो पाँच वर्षको कार्यकाल अभ्यास भइसकेको छ। नयाँ संरचना र नयाँ अभ्यास भएको कारण पहिलो कार्यकालको सुरुआती वर्षहरू केही अलमलमा बिते। कानून, कर्मचारी तथा भौतिक पूर्वाधारको अभाव, संघबाट हनुपरे अधिकार प्रत्यायोजनमा भएका अलमल तथा कानुनी अस्पष्टतालागत कारणले स्थानीय तहको कामले गति लिन केही वर्ष लाग्यो। तर, विस्तारै कानून बनाउँदै, कर्मचारी समायोजन, भौतिक पूर्वाधार व्यवस्थापन तथा अस्पष्ट कानूनहरू सुधार गर्दै स्थानीय तहलाई स्थापित गर्ने काम पाँच वर्षको अवधिमा भएका छन्। अब निर्वाचित भएर आएका जनप्रतिनिधिले त्यस्तो अलमलमा समय बिताउनुपर्ने छैन।

नेपालको संविधान २०७२ ले तीन तहको सरकार परिकल्पना गरेअनुसार स्थानीय तह आफैमा स्वायत्त सरकार हो। त्यसैले स्थानीय तह विगतमा जस्तो संघ वा प्रदेशको एकाइ होइन। अहिलेको स्थानीय तहले आफैँ नीति तथा कार्यक्रम र बजेट निर्माण गर्ने, कानून निर्माण गरी स्थानीय सत्ता सञ्चालन गर्ने अधिकार पाएको छ। यद्यपि, संघ र प्रदेशसँगको समन्वयमा गर्नुपर्ने कामहरू संविधान र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन-२०७४ मा उल्लेख गरिएको छ, त्यसलाई पालना गर्नुपर्छ।

विगतमा केन्द्रिकृत शासन प्रणालीका कारण विकासमा भएका असमानता, सबै जनताले राज्यको सेवा सुविधा पाउन नसक्ने विभेदको अवस्थालागतलाई चिर्दै राज्यशक्ति र स्रोतको विकेन्द्रिकरण गर्न मुलुकलाई संघीय संरचनामा लिएको हो। यो परिवर्तनका लागि जनताले ठूलो बलिदान गरे। हजारौंले ज्यान गुमाए। हजारौं घाइते, अपांग भए। यी कुरालाई बिसन्त हुँदै।

संघीय संरचनामा स्थानीय तह आफैँमा महत्त्वपूर्ण छ। जनताको नजिकको सरकार भनेकै स्थानीय सरकार हो। विगतमा स्थानीय निकाय हुँदा त्यहाँबाट जनताले सीमित सेवाहरू मात्र पाउँथे। अहिले अधिकांश सेवाहरू स्थानीय तहबाटै जनताले पाएका छन्। पाँच वर्षको अवधिमा स्थानीय तहको सुशासन, विकास र जनतालाई प्रदान गर्ने सेवामा ठूलो परिवर्तन आएको छ। जनताबाट चुनिएका जनप्रतिनिधिहरूले उदाहरणीय काम पनि गरेका छन्। जसले संघीयताको जग स्थापित गर्ने आधार खडा गरेको छ।

केही स्थानीय तहमा भएका गलत अभ्यासहरूले प्रश्न पनि उठाएको छ। भ्रष्टाचार, ब्रेजुलगायत बद्दतु, जनप्रतिनिधिहरू काममा भन्दा विवादमा अलिभन्नु आदि कारण समग्र स्थानीय तहको छविमा नै दाग लगाउने काम भएका छन्। यसबाट पाठ सिक्ने मतदाताले नयाँ प्रतिनिधि चुनेका छन्। र, चुनिएका जनप्रतिनिधिले पनि अब समृद्धिको संकल्पलाई पूरा गर्नुपर्छ।

ठूला-ठूला महत्त्वकांक्षी योजना र सपनाभन्दा नागरिकको दैनिकीसँग जोडिएका विषयलाई पहिलो प्राथमिकता दिनुपर्छ। जनतालाई स्थानीय सरकार भनेको हाम्रो सरकार हो भन्ने प्रत्याभूति दिलाउनुपर्छ। चुनावविद्युत गरिएका वाचाहरूलाई पूरा गर्ने समय आएको छ। जसरी वाचा गर्न सहज थियो, त्यसलाई कार्यान्वयन गर्न उत्तिकै चुनौतीपूर्ण छ। यी तमाम चुनौतीलाई पार गर्दै निर्वाचित जनप्रतिनिधिले आफ्नो पाँच वर्ष कार्यकाललाई अडबल र उदाहरणीय बनाउन सक्नु, समृद्धिको संकल्प पूरा गर्न सक्नु हार्दिक शुभकामना!

मनन्योग्य

विदुर नीति

धैर्य, शान्ति, इन्द्रिय नियन्त्रण, शूद्र व्यवहार, दया, क्रोमल वा नरम बोली र मित्रद्रोह नगर्नु यी सातवटा यस्ता गुण हुन् जसले मानिसको समुन्नति र प्रगति गराउँछ।

जुन राजा वा मानिसले आफूमा आश्रित रहेका व्यक्तिको (भाइ, छोराहरू) लाई भाग-वण्डा, बाँडफाँड नगरेर सारा सम्पति आफैँले मात्र हडप्यो। त्यस किसिमको दुष्ट स्वभाव भएको कृतघ्न एवम् निर्लज्ज राजा वा मानिसलाई जनता एवम् हितैषी साथीभाइहरूले साथ दिन छाड्दछन्।

जसरी सर्प पसेको घरको मानिसले रातमा निश्चित (मस्त) सँग सुत्न सक्दैन। त्यसैगरी यदि मानिस आफैँ दोषी छ भने उसको अवगुणहरू विलकुले नभएका आफ्ना अन्तरङ्ग मित्रहरूलाई पनि चिदाउँछ। (नाखुशा पाठ्य) त्यसैपछि, उसले रातमा पनि सुखको निद्रा पाउँदैन।

जुन मानिसलाई दोषरोपण

गर्दा उनीहरू रिसाए भने आफ्नो जीवनवृत्तिमा असर पार्ने जान्छ त्यस्ता मानिसलाई सदैव देवतालाई जस्तै गरेर खुसी राख्नुपर्दछ। जसले धन सम्पत्तिजस्ता कुरालाई स्त्री, बौलाहा, सामाजिक रूपले बहिष्कृत (पातित) अनि दुष्ट मानिसहरूको जिम्मामा सुम्पने गर्छ। यस्ता व्यक्तिको रूपमा यी कुराहरू उपलब्ध हुनेवाला पनि छन् भने यसरी हुने सम्पत्तिको प्राप्तिलाई सन्देशात्मक रूपले हेर्ने गर्नुपर्दछ। जुन देशको शासन स्त्री, जुवाडे, बालक आदिको हातमा छ त्यस देशमा जनताको अवस्था हुंगो वा पत्यरले बनेको डुंगामा चढेर गहिरो समुद्रको यात्रा गर्ने यात्रीहरूसरह हुन्छ, जो सधैं विपत्तिरूपी समुद्रमा डुब्योस्।

जो मानिस जे जित्ने काम गर्न आवश्यक छ त्यती मात्र काम गर्न जान्छ। कसैलाई गीत गाउन, नाच्न, कसैलाई विपत्तिरूपी समुद्रमा डुब्योस्। जो मानिस जे जित्ने काम गर्न आवश्यक छ त्यती मात्र काम गर्न जान्छ। कसैलाई गीत गाउन, नाच्न, कसैलाई विपत्तिरूपी समुद्रमा डुब्योस्।

क्रमशः

द्रष्टव्य : यस दैनिकका लागि लेख, विचार, प्रतिक्रिया prabhbdailynews@gmail.com मा सम्प्रेण गर्नु हुन अनुरोध छ। यो स्तम्भमा प्रकाशित सामग्री लेखकको निजी विचार हो। -सं.

‘शिक्षा र स्वास्थ्य मेरो पहिलो प्राथमिकता हो’

बालेन्द्र शाह, प्रमुख, काठमाडौं महानगरपालिका

काठमाडौंको प्रमुखका रूपमा निर्वाचित हुनुभयो. तपाईंका योजना र प्राथमिकता के-के हुन् ?

शिक्षा र स्वास्थ्य मेरो पहिलो प्राथमिकता हो। महानगर क्षेत्रमा रहेका ९२ सामुदायिक विद्यालयलाई स्तरोन्नति गरी गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गरिनेछ। विद्यालयको स्तरोन्नति स-साना कुराबाट हामी सुरु गर्नेछौं। विद्यालयमा पूर्वाधारको विकास गरिनेछ। विद्यार्थीलाई भर्ना गर्नुअगावै अभिभावकले अनुभूति गर्नेगरी विद्यालयको स्तरोन्नति गर्नेछौं। पूर्वाधार, सिर्सफाइ तथा स्वच्छ वातावरणको तय गरिनेछ। विद्यार्थीका लागि आवश्यक खेल मैदानको व्यवस्था गरिनेछ।

प्रभावकारी शिक्षण सिकाइका लागि प्रविधिको प्रयोग र बालबालिकासँग गरिने अन्तरक्रियाबारेमा विदेशबाट विशेषज्ञ फिकाएर शिक्षकका लागि आवश्यक तालिमको व्यवस्था गर्नेछौं। यसले गुरु र शिष्यबीचको सम्बन्धलाई गाढा बनाउनेछ। बालबालिकालाई घरदेखि विद्यालय जाउँजाउँ लाग्ने वातावरणको निर्माण गर्नेछौं। कक्षा १ देखि ८ सम्मको पाठ्यक्रम परिमार्जन गर्छौं। काठमाडौं उपत्यकाको इतिहास, संस्कृति, सम्पदा, आयुर्वेद, योगध्यानका बारेमा बालबालिकाले सजिलो तरिकाले बुझ्ने गरी पाठ्यक्रम बनाउँछौं। यसले गर्दा भोलिका दिनमा देश तथा विदेशबाट आएका पर्यटकसँग भेट हुँदा बालबालिकाले कला, संस्कृति, इतिहासका बारेमा सम्पूर्ण जानकारी दिन सक्न्। उदाहरण भक्तपुरलाई लिन सकिन्छ। भक्तपुर नगरपालिकाले बालबालिकालाई त्यहाँको इतिहास, कला, संस्कृति, बाजागाजा, खानपिनका बारेमा जानकारी छ। प्रत्येक व्यक्ति यहाँको कला, संस्कृति र इतिहासका बारेमा जानकारी हुनुपर्छ।

महानगरले यसअघि बनाएको पाठ्यक्रमले यी विषय समेट्न सकेनन् भने हो ?

यसअघिका पाठ्यक्रमले धेरै कुरा समेट्न सकेको छैन। लिखितरूपमा भए पनि त्यसलाई व्यवहारमा व्याख्या गर्नसकेन जनशक्ति उत्पादन गर्नुपर्छ। यहाँको कला संस्कृति, सांस्कृतिक वैभवका बारेमा बुझ्नु धेरै पुस्तक छन्। तर त्यो विषयलाई व्याख्या गर्नसकेन जनशक्ति छैनन्। प्राविधिकरूपमा पनि शिक्षाको गुणस्तर बढाउने योजना अगाडि सारेका छौं। मोबाइलमा 'भिडियो च्याट' गरेर मात्र अनलाइन कक्षा हुँदैन, यसले शैक्षिक स्तर बढाउँदैन। प्राविधि तीव्ररूपमा परिवर्तन भइरहेको छ। 'थ्रिडी भिजुअलाइज'मार्फत उदाहरण देखाउँदै पढाउन थालियो भने विद्यार्थीले सजिलै बुझ्न सक्छन्। अहिले शिक्षा भार जस्तो भएको छ। विद्यालय जान गाह्रो मान्ने अवस्थाको अन्त्य गरी रमाइलो तरिकाले हाँसेर खेल्दै सिकने वातावरण बनाउने हो। साताको एक दिन पाठ्यक्रमभन्दा बाहिर विद्यार्थीलाई रुचि लागेका विषयका बारेमा अन्तरक्रिया गराइनेछ। कसैलाई रोबर्ट बनाउन, कसैलाई गीत गाउन, नाच्न, कसैलाई नाटक खेल्न मन पर्ला। साताको एक दिन त्यो अतिरिक्त क्रियाकलाप गरियो भने यसले विद्यार्थीको सम्भावना प्रस्फुटित हुन्छ। शिक्षाको डिग्रीबाहेक अन्य सीप भयो भने आयआर्जनमा पनि सहयोग पुग्न सक्छ। विद्यार्थीलाई आफैँ सक्षम बनाउने हाम्रो उद्देश्य हो।

आगामी पाँच वर्षसम्म तपाईंले महानगरको

नेतृत्व गर्दा यहाँको शिक्षाको स्तर कस्तो हुन्छ ?

पहिलो कुरा आममानिसको मनोविज्ञान शैक्षिक पूर्वाधार नै पहिलो सर्त हो भन्नेछु। अभिभावकका तर्फबाट विद्यालयमा लिफ्ट छ कि छैन भन्ने हेर्ने हुन्छ। तर लिफ्टले पढाइलाई कुनै सहयोग गर्दैन। त्यो कुरालाई विस्तारै परिवर्तन गदै लैजाँन्छौं।

क्षेत्रमा बोरिडको लेभल बढ्छ। खाली रहेका स्थान, सरकारी कार्यालयका परिसरमा ससाना पोखरी खनेर आकासेपानी जम्मा गर्न सकिन्छ। आकासेपानी पोखरीमा जम्मा गरेर उपत्यकाका नदी नालामा आउने बाढी पनि रोक्न सकिन्छ। यसबाट भूमिगत जल सतह माथि आउँछ। बोरिड र इनारको सतह बढ्छ, यसले खानेपानीको समस्या

- महानगर क्षेत्रमा रहेका ९२ सामुदायिक विद्यालयलाई स्तरोन्नति गरी गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गरिनेछ।
- विद्यार्थीलाई भर्ना गर्नुअगावै अभिभावकले अनुभूति गर्नेगरी विद्यालयको स्तरोन्नति गर्नेछौं।
- महानगरका ३२ वटा वडामा वडा क्लिनिकको व्यवस्था गर्छौं।
- ठाउँठाउँमा इन्सिनरेटर राखेर फोहोरको मात्रालाई एक प्रतिशतमा भर्न सकिन्छ।
- सरकारी कार्यालयले चर्चेको केही जग्गा लिएर महानगरको लगानीमा सार्वजनिक शौचालय बनाउँछौं।
- कला, संस्कृति, सम्पदा र सभ्यतालाई जीवन्त राखिनेछ।

विद्यालयको शौचालय, वगैँचामा निकै सुधार गर्न सक्छौं। कक्षाकोठा र शौचालय अपांगतामैत्री बनाउन सकिन्छ। छात्राका लागि आवश्यक सेनेटरी प्याडलगायतको व्यवस्था गर्न सकिन्छ। आन्तरिक सजावट तथा व्यवहारको दृष्टिकोणबाट कक्षाकोठामा प्रवेश गर्नेवित्तिकै बसोबस, पढीपढी लाग्ने बनाउन सकिन्छ। विद्यालयमा सकारात्मक वातावरण बनाउन आवश्यक बजेट छुट्याउनुपर्छ।

प्रभावकारी अनुगमन पनि गर्छौं। स्वास्थ्य सेवालाई कसरी व्यवस्थित बनाउनुहुन्छ ?

महानगरका ३२ वटा वडामा वडा क्लिनिकको व्यवस्था गर्छौं। वडा क्लिनिकमा चिकित्सक, नर्स र प्रयोगशाला राख्छौं। वडा क्लिनिकमा मुटु, मिर्गौला तथा कलेजो एवं रगत, रक्तचाप, मधुमेहको सामान्य परीक्षण गर्न सक्ने पूर्वाधार निर्माण गर्छौं। कम्तीमा छ महिनामा एकपटक निःशुल्क परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउनुपर्छ। यसले ठूलो रोग लाग्नभन्दा अगाडि नै थाहा पाउन सकिन्छ। यस्तै पाठेघर र स्तनको क्यान्सरको 'स्क्रीनिङ' गराउने योजना छ। क्यान्सरको स्क्रीनिङ र प्रयोगशाला ३२ वटै वडामा राख्न सक्थौं भने ठूलो रोग लागेर अस्पताल धाउनुपर्ने र धेरै खर्च व्यहोर्नुपर्ने अवस्थाको अन्त्य हुन सक्छ।

महानगरमा रहेको खानेपानीको समस्यालाई कसरी व्यवस्थापन गर्नुहुन्छ ?

अहिले भइरहेको 'बोरिड'बाट नै खानेपानी उपलब्ध गराउने हो। बोरिडको 'लेभल' हामीले बढाउन आकासेपानीको प्रयोग गरी भूमिगत जल सतहलाई 'रिचार्ज' गर्नुपर्छ। घरका छतमा परेको पानी पाँच फिट गहिरो खाडल खनेर ग्रामेल राखेर जमिनमूनि पठाउने हो। एउटा घरको आकासेपानी जमिनमूनि पठाउँदा १० वटा घरलाई खानेपानी पुग्छ। यसले बोरिड गरेको छ उसले अनिवार्य 'रिभर्स बोरिड' गर्नुपर्छ। सरकारी कार्यालयमा रिभर्स बोरिड गराइयो भने आसपासका

पनि दिन सकिन्छ।

ट्राफिक व्यवस्थापन र अव्यवस्थित पार्किङलाई कसरी समाधान गर्नुहुन्छ ?

यसअघि पनि राति १० बजेसम्म सार्वजनिक यातायात चलाइयो। तर रातिसम्म कार्यालय खुलेनन् त्यसो नहुँदा यात्रु भएनन्। हामी कार्यालय समयलाई हेरफेर गर्ने सोचमा छौं। कुनै कार्यालय मध्याह्न १२ देखि साँझ ७, कुनै अपराह्न २ देखि राति ९ बजेसम्म सञ्चालन गर्न सकिन्छ। रात्रिकालीन सुरक्षाका लागि पहिलो चरणमा महानगर क्षेत्रमा १० हजार सिर्सिटीभी क्यामरा जडान गर्छौं। नगर प्रहरीलाई सुरक्षा तालिम दिन्छौं। बेलुका ढिलासम्म कार्यालय खुले भने बेलुका बस चढ्ने यात्रु पनि हुन्छ। हेरेक बसमा सिर्सिटीभी र जिर्पिएस सिस्टम जडान गर्छौं। टोलटोलमा सिर्सिटीभी र सडक बत्ती हुन्छन्। प्रत्येक व्यक्तिको कर्हा पुगेको छ भनेर जिर्पिएसबाट 'ट्र्याक' गरेर हेर्न सकिन्छ। सिर्सिटीभी तत्काल खरिद गरेर जोड्न सकिन्छ। सिर्सिटीभीसँगै सार्वजनिक बसमा जिर्पिएस सिस्टम लगाउन सकिन्छ। कतिपय चोकमा यसअघि नै सिर्सिटीभी जडान गरिएका छन्। तर प्रभावकारी अनुगमन नहुँदा यसले काम गरे/नगरेको कसैलाई पनि थाहा छैन। सिर्सिटीभीसँगै सडक बत्ती पनि जोड्छौं।

पूर्वाधार निर्माणमा विभिन्न निकायबीच समन्वय नहुँदा नगरवासीले सक्ती खेप्नु परिरहेको छ कि ?

सडक विभागले सडक बनाउँछ। सडकको निश्चित 'ड्रिनेज', 'ट्रेम्पेचर' र 'कम्प्याक' हुन्छ। यसको अनुगमन महानगरले गर्छ। म आफैँ पनि इन्जिनियर हुँ, म पनि जान्छु। ड्रिनेज पुगेन भने फेरि पेल्न लगाउन सकिन्छ। काम भइरहेको स्थानमा अनुगमन भइरहेको छैन। सडकमा ढलान गरियो तर ढलानमा प्रयोग गरिएका सामग्रीको गुणस्तर कस्तो छ? निर्माणकर्ताले जस्तो प्रतिवेदन दियो त्यसलाई मान्ने गरिएको छ। अब त्यस्तो हुँदैन, सडकमा कस्ता सामग्रीको प्रयोग गरिएको छ, पहिले त्यो महानगरको प्रयोगशालामा परीक्षण हुन्छ। अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाउँछौं। बाटामा हुने खाँडाखुल्डी तत्काल मर्मत गर्न 'इन्फास्ट्रक्चर एम्बुलेन्स'को व्यवस्था गर्नेछौं।

सार्वजनिक शौचालयको उचित प्रबन्ध नहुँदा नागरिक छन्द। यसलाई कसरी समाधान गर्नुहुन्छ ?

सरकारी कार्यालयले चर्चेको केही जग्गा लिएर महानगरको लगानीमा सार्वजनिक शौचालय बनाउँछौं। कार्यालयसँग सहकार्य गरी 'कम्पाउण्ड'को पर्खाल भत्कारेर थोरै जग्गामा शौचालय बनाउन सकिन्छ। सार्वजनिक शौचालयको पर्याप्त व्यवस्था गर्न हामीले नगरभित्र रहेका रेस्टुरेन्टसँग पनि छलफल गरेका छौं। रेस्टुरेन्टको शौचालयलाई पनि सार्वजनिकरण प्रयोग गर्नसक्ने बनाउँछौं। त्यसवापत उहाँहरूलाई करमा केही छुट दिन सकिन्छ। त्यस्ता रेस्टुरेन्टमा विशेष प्रकारका संकेत राखिनेछ। त्यस्तो संकेत राखेको स्थानमा कसैसँग अनुमति नलिई शौचालयको प्रयोग गर्न सकिन्छ।

काठमाडौंको कला, संस्कृति, यहाँको सांस्कृतिक वैभवलाई कसरी अगाडि बढाउनुहुन्छ ?

कला, संस्कृति, सम्पदा र सभ्यतालाई जीवन्त राख्न कुनै कसर बाँकी राख्ने छैन। यसका लागि हामीले भक्तपुर नगरपालिकासँग विभिन्न चरणमा छलफल गरेका छौं। यहाँको काष्ठकला, मूर्तिकलाको संरक्षणका लागि दक्ष जनशक्तिको उत्पादन गर्न तालिम कार्यक्रमको व्यवस्था गर्नेछौं। काठमाडौंका प्राचीन कला, संस्कृतिको संरक्षण गर्न 'अरिनको' नै चाहिन्छ भनेर मैले पैरवी गर्दै आएको छु। म आफैँले पनि लिच्छवीकालीन, मल्लकालीन इतिहासका बारेमा गहिरो अध्ययन गरेको छु। संस्कृतिलाई पर्यटनसँग जोड्नुपर्छ। पर्यटन, कला, संस्कृति, सम्पदा संरक्षणको क्षेत्रमा बजेट बढाउने सोचमा छौं। यसले नागरिक र देशको आर्थिक अवस्थालाई नै सकारात्मक प्रभाव पार्दछ।

यहाँ सत्तारूपाणा प्रमुखमा निर्वाचित हुनुभयो तर तपाईंका सारथीहरू दलीय प्रतिनिधित्वा साथ प्रस्तुत हुनुहुन्छ होला। कसरी समन्वय गर्नुहुन्छ ?

मलाई सबै पार्टीका नेता कार्यकर्ता तथा जनताले मत दिनुभएको हो। पार्टीबाट वडाध्यक्षमा निर्वाचित हुनुभएका व्यक्तिले पनि मलाई मत दिनुभएको छ। उहाँहरूले काम गर्न नदिने, सहयोग नगर्ने भन्ने प्रश्न नै आउँदैन। सबै मेरो 'सपोट'मा हुनेहुन्छ। सबै पार्टीका शीर्ष नेता तथा प्रतिस्पर्धी सबैले मलाई टेलिफोन गरेर सहयोगको प्रतिबद्धता व्यक्त गर्नुभएको छ। हामी कार्यपालिका बैठकको प्रत्यक्ष प्रसारण नै गर्नुछौं। जनताको पक्षमा काम गर्न कसले नमान्नु होला र ?

अरुको आलोचनामा नअल्भिऔं : नेता पुन

■ प्रभाव संवाददाता

काभ्रे- नेकपा (माओवादी केन्द्र)का केन्द्रीय सदस्य एवं केन्द्रीय कार्यालय इञ्चार्ज वर्पमान पुनले आफ्ना जनप्रतिनिधिलाई अरुको आलोचना र खिसीटपुरीमा नअल्किन सुभाष दिएका छन्।

नबनिर्वाचित स्थानीय जनप्रतिनिधिलाई बधाई दिन शनिवार काभ्रेमा आयोजित कार्यक्रममा पुनले उनीहरूलाई सुभाष दिएका हुन्। उनले जनप्रतिनिधिले राम्रो काम गर्दा पार्टीले सहयोग गर्ने र हौसला दिने तर गलत काम, पार्टीलाई बदनाम गरे कारवाही गरिने चेतावनी पनि दिए।

उनले जनप्रतिनिधिले पार्टीको निश्चित नीति, विचार, आदर्श, कार्यशैली र अनुशासनको दायरामा बसेर जनताका पक्षमा काम गर्न सक्नुपर्ने भनाई राखे। राम्रो काम गरेर मन जितेपछि जनता आफैँ माओवादी खोज्दै आउने उनको भनाई थियो। राम्रो काम गरेका कारण भरतपुर महानगरपालिकाकी मेयर रेणु दाहालले अधिल्लो निर्वाचनमा दुई सय मतान्तरले जितेकामा यसपटक १२ हजारभन्दा बढी मत प्राप्त गरेको जानकारी गराए।

कांग्रेस सभापति एवं प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवाले नमुना कामका आधारमा रेणुलाई पुन: उम्मेदवार बनाउनेपनि अडान वारम्बार लिएको जानकारी गराउँदै पुनले पार्टीको इज्जत र प्रतिष्ठा थुलोमा मिलाउने जनप्रतिनिधिलाई पार्टीमा

राखिरहन नसकिने बताए। जनप्रतिनिधिलाई प्रशिक्षित गर्न जेठ १८ र १९ गते प्रशिक्षण राखिएको जानकारी समेत उनले दिए। पुनले यसअघि जितेका ५० प्रतिशत जनप्रतिनिधिले किन निर्वाचन हारे भनेको कारण खोजिने समेत बताए। पुनले गणतन्त्र, संघीयता, धर्मनिरपेक्षताको वाहक हुनुका नाताले अहिले पनि एजेण्डाका आधारमा माओवादी मुलुकको पहिलो पार्टी भएको दाबी गरे। शान्तिपूर्ण प्रतिस्पर्धामा पार्टीको अनुहार जनप्रतिनिधिमा देखिने भएकाले रातदिन जनताका पक्षमा काम गर्न उनको सुभाष थियो।

माओवादी केन्द्रका केन्द्रीय सदस्य एवं काभ्रेपलाम्चोकका इञ्चार्ज सूर्यमान दोङले अहिले जसरी विजय भएका छौं, त्यसभन्दा पनि गुणात्मक ढंगले अर्को निर्वाचनमा विजय हासिल गर्ने गरी काम गर्न आग्रह गरे। अहिलेको निर्वाचनमा विजयी जनप्रतिनिधिले

पार्टी नीति, कार्यशैली र कार्ययोजनाका आधारमा काम गर्नसमेत उनले आग्रह गरे। सो क्रममा उनले निर्वाचनमा पार्टीको उम्मेदवारलाई विजय गराउन खटिने गाउँपालिका र वडा कमिटीलाई धन्यवाद व्यक्त गरे।

माओवादी केन्द्र काभ्रेपलाम्चोक जिल्ला समन्वय समितिका संयोजक भोला अथालको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा जिल्लाका विभिन्न स्थानीय तहमध्ये गाउँपालिका अध्यक्षमा विजयी खानीखोलाका अध्यक्ष इन्द्रबहादुर थिङ, महाभारतका अध्यक्ष कान्छालाल जिम्बा, चौरिदेउरालीका अध्यक्ष रेणुका चौलागाईं, भुम्लुका अध्यक्ष प्रेमबहादुर भुजेल तथा नमोबुद्ध नगरपालिका उपप्रमुख रत्नबहादुर लामा र वेथानचोक गाउँपालिका उपाध्यक्ष तारा राना तिमल्सिनालयत विजयी वडाध्यक्ष र सदस्यलाई सम्मानपत्र प्रदान गरिएको छ।

‘घरपरिवार र समाजबाट राम्रो संस्कार विकास गर्नुपर्छ’

■ प्रभाव संवाददाता

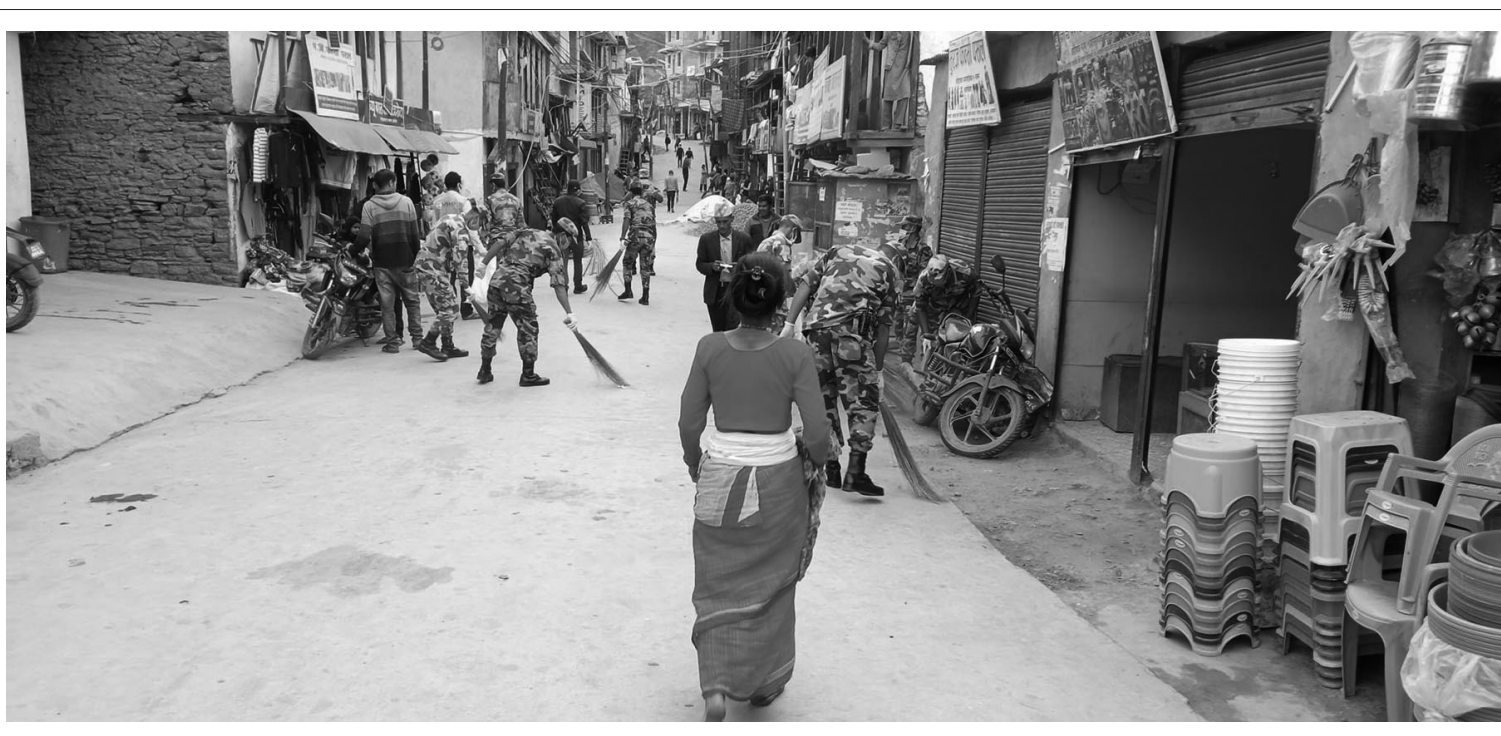
बागमती- बागमती प्रदेशका सभामुख सानुकुमार श्रेष्ठले घरपरिवार र समाजबाट राम्रो संस्कार र संस्कृतिको विकास गर्नसके मानव अधिकार कसैको पनि हनन नहुने बताएका छन्।

राष्ट्रिय मानव अधिकार आयोगको २२औं वार्षिकोत्सवका अवसरमा आयोगको बागमती प्रदेश कार्यालयद्वारा हेटौँडामा आयोजित कार्यक्रममा उनले यस्तो बताएका हुन्। उनले राज्य सञ्चालन गरिरहेका व्यक्तिका तथा निकायले आ-आफ्ना अधिकार तथा कर्तव्य बुझ्न सके पनि समस्या समाधान हुने बताए। उनले मानव अधिकारसँग सम्बन्धित ऐन र

कानून राम्रा भए पनि त्यसलाई व्यावहारिकरूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन नसक्दा मानव अधिकार संरक्षणमा समस्या आएको बताए।

उनले मानव अधिकार संरक्षणको सवालमा सबै एकजुट हुनुपर्ने र घरपरिवार र समाजबाट राम्रो संस्कार र संस्कृतिको विकास गर्नुपर्ने बताए।

कागमती प्रदेशका भौतिक पूर्वाधार तथा योजना राज्यमन्त्री शन्त प्रजाले नागरिकको मानव अधिकार संरक्षणको सवालमा कुनै किसिमको भेदभाव गर्न नहुने बताइन्। उनले आयोगका प्रादेशिक प्रमुख यज्ञप्रसाद अधिकारीले इन्द्रका बेलामा नागरिकको सुरक्षाका लागि आयोगले निर्वाह गरेको भूमिकावारे जानकारी गराए।

बजार सरसफाइ गणतन्त्र दिवसको अवसरमा शनिवार कालिकोटको सदरमुकाम मान्म बजार सरसफाइ गर्दै सशस्त्र प्रहरी बलका कर्मचारीहरू।

तस्विर: रासस

सडक दुर्घटना न्यूनीकरण गर्न प्रहरीको सचेतना अभियान

कञ्चनपुर- सडक दुर्घटना बढ्दै जान थालेपछि यहाँ प्रहरीले ट्राफिक सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरेको छ। सडक दुर्घटना न्यूनीकरणका लागि सचेतनामूलक सञ्चालन गर्नुपर्ने, पर्चा, पम्पलेट वितरण गर्ने, चालकलाई सिटबेल्ट बाँध्न सिकाउनेलगायत कार्य प्रहरीले अगाडि बढाएको छ।

‘मोटरसाइकल दुर्घटनाका घटना केही समयदेखि निकै बढ्दै गएका छन्’ इलाका प्रहरी कार्यालय फलौलीका प्रहरी निरीक्षक ज्ञानेन्द्रबहादुर सिंहले भने, ‘मादक पदार्थ सेवन गरेर सवारीसाधन नचलाउनु, सडक लेन अनुशासन पालना गराउनु, हेल्मेटको प्रयोग गरी मोटरसाइकल तोकिएको सीमित गतिमा चलाउनका लागि चालकलाई सचेतना दिने कार्यमा जुटेका छौं।’

तीव्रगतिमा जीउघनको क्षति हुने भएकाले यसवारे चालकलाई सचेत पार्नका लागि प्रहरीलाई भीडभाड हुने क्षेत्र र सम्भावित दुर्घटना हुने क्षेत्रमा परिचालनसमेत गरिएको छ। ‘तनाव र अस्वस्थता भएका बेला पनि दुर्घटना हुने निकै सम्भावना रहन्छ’, प्रहरी निरीक्षक सिंहले भने, ‘यस्तो अवस्थामा सवारीसाधन चलाउनु नै बेस हुन्छ, यसका लागि पनि सचेत पार्ने काम भइरहेको छ।’

सवारीसाधन चलाउँदा ओभरटेक नगर्ने र दूरी कायम गरी सवारीसाधन चलाउनका लागि समेत प्रहरी चालकलाई सम्झाउने बुझाउने कार्यमा संलग्न भएका छन्। सवारीसाधनको क्षमताभन्दा बढी

यानु नचढाउने, सवारीसाधन चलाउँदा सिट बेल्ट अनिवार्यरूपमा चालकले बाँच्ने, सवारीसाधनमा यानुलाई फुन्ड्याएर नचढाउनेलगायत कार्य रोक्नका लागि प्रहरीले कार्य अगाडि बढाएको छ।

सवारीसाधन चलाउनुभन्दा अगाडि सवारीको अवस्थावारे अनिवार्यरूपमा जाँच गर्ने र मोटरसाइकल चलाउँदा आवश्यक कागजातका साथै हेल्मेट लगाएर मात्र

चलाउने कार्य गर्नुपर्ने कुरा चालकलाई प्रहरीले सडकमै बताउने गरेको छ। फलौली-पिपलाडी उद्योग वाणिज्य संघका अध्यक्ष हरेन्द्रप्रसाद भण्डारी ट्राफिक नियमको पालना गरे सम्भावित दुर्घटनाबाट बच्न सकिने बताउँछन्। प्रहरीले सवारी दुर्घटना न्यूनीकरणका लागि सचेतनामूलक कार्यलाई निरन्तररूपमा जारी राख्ने जनाएको छ।

ट्राफिक नियमको उल्लंघन गर्दै अटेरी गरेर सवारीसाधन चलाउनेलाई नियमानुसार कारवाही गरी जरिवाना तिराउने कार्यलाई समेत तदारुकताका साथ अगाडि बढाइएको छ। सवारी चालकले मादक पदार्थ सेवन गरे/नगरेकोबारे र द्रुतगतिमा सवारी हाँके, क्षमताभन्दा बढी यानु चोकने सवारीमाथि कडाइ गर्ने कार्य गरिरहेको छ। रासस

संक्षिप्त

हातहतियारसहित पक्राउ

सुनसरी (प्रस)- ईटहरी उपमहानगरपालिका-४ स्थित गोपाल टोलबाट मेड इन युएसए लेखिएको पेस्तोल १ थान, १ थान म्याग्जन र लागुऔषध जस्तो देखिने २३ एम्पुल सहित सोही ठाउँ बस्ने १९ वर्षीय धन बहादुर राई लगायत ३ जनालाई शुक्रवार प्रहरीले पक्राउ गरेको छ।

इलाका प्रहरी कार्यालय ईटहरीबाट खटिएको प्रहरीले उनीहरूलाई उक्त हातहतियार सहित फेला पारी पक्राउ गरेको हो। सोलुखुम्बु, सोलु दुधकुण्ड नगरपालिका-४ रोकिन्तबाट जिर्ण अवस्थामा रहेको १ थान भरुवा बन्दुक शुक्रवार प्रहरीले बरामद गरेको छ।

सोही ठाउँ बस्ने राम बहादुर श्रेष्ठको पुरानो घरमा बन्दुक फेला परेको भन्ने खबर प्राप्त हुनासाथ जिल्ला प्रहरी कार्यालय सोलुखुम्बुबाट खटिएको प्रहरीले उक्त बन्दुक बरामद गरेको हो।

भरुवा बन्दुक पडिँदा एक जनाको मृत्यु

बाङ (प्रस)- लमही नगरपालिका-१ गौराह भन्ने जंगलमा सिकार खेल्न गएको अवस्थामा भरुवा बन्दुक पडिँदा सोही नगरपालिका गौराह बसन्तपुर बस्ने २३ वर्षीय कालुराम घर्ती मगरको शुक्रवार मृत्यु भएको छ। कालुराम घर्ती मगर सहित ९ जना सिकार खेल्न गएकोमा सँगै गएका ४२ वर्षीय बुद्धिराम घर्तीमगरले वोकेको भरुवा बन्दुक लहरामा एककोसि अग्नि गई पडिँदा कालुरामको घाँटीमा छुरा लागेर मृत्यु भएको भन्ने खबर प्राप्त हुनासाथ वडा प्रहरी कार्यालय लमहीबाट खटिएको प्रहरीले मृतक सँगै गएका ८ जनालाई ४ थान भरुवा बन्दुक सहित पक्राउ गरेको हो।

■ हरिकुमार राई

उदयपुर- सगरमाथा लोकमार्गअन्तर्गत उदयपुरको गाईघाटदेखि पहाडी जिल्ला खोटाङको दिक्तेलसम्मको गाईघाट-दिक्तेल सडक खण्ड छ महिनाका लागि बन्द गरिएको छ। गत मंसिरमा सुनकोसी नदीमा जडान गरिएको अस्थायी वेलिवृज दुई दिन अघि मात्रै खोलिएपछि उक्त सडकखण्ड छ महिनाका लागि बन्द भएको हो।

सुनकोसी नदीमा पानीको बहाव बढेसँगै वेलिवृज खोलिएपछि अब छ महिनाका लागि पूर्वी तराईहुँदै गाईघाटदेखि खोटाङ सदरमुकाम दिक्तेलसम्मको सडकमार्गमा यातायात सेवा बन्द हुनुपर्नेका गाईघाट-दिक्तेल सडक कार्यालय उदयपुर बोक्सेले जनाएको छ। यहाँ छ महिनापछि पुनः अस्थायी वेलिवृज जडान गरिने छ।

कार्यालयका अनुसार गाईघाट-दिक्तेल सडकखण्डअन्तर्गत उदयपुरको रौतामाई गाउँपालिका-५ को फोक्सिडार र खोटाङको खोटेहाड गाउँपालिका-९ स्थित लिच्छी राम्चेवीचको सुनकोसी नदीमा गतसाल मंसिरमा जडान गरिएको अस्थायी वेलिवृज विहीवार खोलिएपछि उक्त सडकखण्डमा सवारी आवागमन बन्द भएको हो। वर्षायाम सुरु भएसँगै सुनकोसी नदीमा पानीको बहाव बढ्न थालेका कारण नदीको बहावले

वेलिवृज भत्काउन सके भएकाले अहिले हटाइएको कार्यालयले जनायो। उक्त स्थानमा रौता रुमणि निर्माण कम्पनी प्रा.ली.ले वेलिवृज हिउँदका समयमा जडान गर्ने र वर्षायाममा हटाउने ठेक्का लिएको छ। उक्त वेलिवृज हटाइएपछि गाईघाटदेखि दिक्तेलसम्म सिधै सञ्चालन हुँदै आएका

यातायातका साधन छ महिनाका लागि बन्द भएको हिमाली यातायात व्यवसायी संघ उदयपुरले जनाएको छ। उक्त सडकखण्डमा सम्पूर्ण यातायातका साधन बन्द हुँदा दैनिक खाद्यान्न ढुवानी र उपभोग्य वस्तु आपूर्तिमा जटिल समस्या आएको खोटाङ दिक्तेल गाउँपालिका भडारेका व्यवसायी वृद्धी श्रेष्ठ बताए।

‘वेलिवृज हटाएपछि खोटाङको तल्लो क्षेत्रमा दैनिक उपभोग्य वस्तु र खाद्यान्न ढुवानीमा समस्या परेकाले स्थानीयलाई निकै समस्या पर्दछ’ उनले भने। खोटाङको दक्षिणी क्षेत्र र तल्लो पूर्वी क्षेत्रका जनताले दैनिक उपभोग्य वस्तु प्रायः विराटनगर, धरान, इटहरी, सप्तरी र उदयपुरको गाईघाटबाट दिक्तेल

सडक हुँदै ढुवानी गर्ने गरेका थिए। यस्तै वेलिवृज हटाइएपछि खोटाङ पश्चिम तथा उत्तरी क्षेत्र नागरिकले भने सिद्धिचरण लोकमार्गाअन्तर्गत उदयपुरको कटारी, घुर्मी हुँदै ओखलढुङ्गाको हर्कपुर, जयसुरा घाट, हलेशी हुँदै दैनिक उपभोग्य सामग्री व्यवस्थापन गर्नुपर्ने बाध्यता रहेको छ।

विसं २०५१ मा तत्कालीन प्रधानमन्त्री मनमोहन अधिकारीले सगरमाथा लोकमार्गाअन्तर्गत १५८ किलोमिटर लामोदूरीको गाईघाट-दिक्तेल सडकखण्डको औपचारिक शिलान्यास गरेका थिए। २७ वर्ष बितिसक्दा पनि उक्त सडकखण्ड निर्माण कार्य सम्पन्न हुन सकेको छैन। साथै २०६७ मा सुनकोसी नदीमा निर्माण सुरु गरिएको पक्की पुल ११ वर्ष बितिसक्दा पछि ४० प्रतिशत काम सम्पन्न हुन सकेको छैन। सुनकोसी नदीमा पक्की पुल निर्माण सम्पन्न नहुँदा विसं २०७० देखि हिउँद समयमा अस्थायी वेलिवृज प्रयोग गरिँदै आएको थियो। सोही वेलिवृज वर्षायाममा खोल्ने र हिउँदा जोड्ने गरिएको हो।

यस वर्ष छ महिनासम्म सञ्चालनमा आएको गाईघाट-दिक्तेल सडकअन्तर्गत सुनकोसीको पचास मिटर लम्बाई र छ मिटर चौडाईको अस्थायी वेलिवृज छ महिनापछि पुनः जोडिने कन्स्ट्रक्सन प्रा.ली.का महेश रेग्मीले बताए। रासस

निर्देशनमा डेब्यू गर्दै इमरान खान

फिल्म 'जाने तू या जाने ना' बाट बलिउडमा डेब्यू गरेका अभिनेता इमरान खान फिल्मबाट अहिले टाढा छन्। अभिनेता आमिर खानका भाग्जा समेत रहेका इमरान सामाजिक सञ्जालमा पनि उति सक्रिय छन्। अब भने इमरानले फिल्ममा पुनरागमन गर्न तयारी गरेका छन्। इमरानको फिल्मी पुनरागमन अभिनेताका रूपमा नभई निर्देशकका रूपमा हुँदैछ।

आइतबार, १५ जेट २०७९ (Sunday, May 29, 2022)

खिमलालको पन्ध्रौं चुलीको लोकार्पण

काठमाडौं (प्रस)- लेखक एवम् सर्भेयर खिमलाल गौतमको पुस्तक 'पन्ध्रौं चुली' लोकार्पण गरिएको छ। १५औं अन्तर्राष्ट्रिय सगरमाथा दिवसको पूर्वसन्ध्याका अवसरमा शनिवार काठमाडौंको भूकट्टीमण्डपस्थित पर्यटन बोर्डमा आयोजित विशेष समारोहमा सरकारका मुख्यसचिव शंकरदास वैरागी, कीर्तिमानी आरोहीहरू कामी रिता शेर्पा र मिड्या शेपाले पुस्तक लोकार्पण गरे।

सीमाविद् बुद्धिनारायण श्रेष्ठ, लेखक अमर न्यौपाने र पर्यटन विभागका महानिदेशक तारानाथ अधिकारीले पुस्तक एवम् सगरमाथा सम्बन्धमा चर्चा गरे। कार्यक्रममा सीमाविद् बुद्धिनारायण श्रेष्ठले पुस्तक लेख्न गाह्रो काम भए पनि खिमलाल गौतमले त्यसलाई सजिलोसँग पार लगाएको बताए। पुस्तक रोचक किसिमले लेखिएको र यसमा सगरमाथा आरोहण मात्र यसका इतिहाससम्बन्धी नालीबेलीसमेत रहेको उनको भनाइ छ। 'भविष्यमा सगरमाथा आरोहण गर्ने व्यक्तिहरूका लागि यो पुस्तक उपयोगी छ नै। पर्वतारोहीहरूले यो पढ्नुपर्छ,' श्रेष्ठले भने, 'यस सम्बन्धमा रुचि राख्नेहरूले त फन्तै पढ्नुपर्छ।'

पुस्तक पढ्दै जाँदा सरासर समिटमा पुगिने उनले बताए। 'यहाँ प्राविधिक कुरा पनि छन्। सगरमाथाको उचाइ कहिले नापियो, विदेशीहरूले पनि कहिलेकहिले मापन गरे आदि रोचक तथ्य पुस्तकमा छन्,'

सीमाविद् श्रेष्ठले भने, 'अहिले भने नेपालले सगरमाथाको उचाइ मापन गरेको छ। त्यसको सम्पूर्ण इतिवृत्त यहाँ छ।' कार्यक्रममा पर्यटन विभागका महानिदेशक तारानाथ अधिकारीले सगरमाथा पृथ्वीको शिर रहेको र त्यसमा केन्द्रित पुस्तक 'पन्ध्रौं चुली' रहेको बताए। पृथ्वीको स्नायुशास्त्र (न्युरोलोजी अफ अर्थ) का रूपमा खिमलाल गौतमको 'पन्ध्रौं चुली' आएको उनको धारणा छ। आफू विभागको नेतृत्वमा रहे पनि यस किताबले आफूलाई सगरमाथाका हरेक खुट्टिकलाबारे जानकारी लिन सजिलो भएको उनको भनाइ छ।

नेपाल एकेडेमी अफ टुरिजम एन्ड होटल म्यानजमेन्ट (नाथम), पर्वतीय प्रशिक्षण प्रतिष्ठानलगायत पर्यटनसम्बन्धी औपचारिक पढाइ हुने शिक्षण संस्थाका लागि यो बलियो सन्दर्भ सामग्री रहेको उनको दाबी छ। 'कर्मचारीहरूलाई विशिष्टीकरण गर्ने सम्बन्धमा यसले प्रेरणा दिन्छ,' उनले भने, 'जसले जुन विषयमा दक्षता हासिल गरेको छ, सोही विषयमा काम गर्दा बर्क पर्फेमेन्स पनि बढी देखिने गर्छ।' हर्क गुरुडपछि यस खालको भ्रूगोललाई समेत समेटेर आममानिसले बुझिने गरी लेखिएको किताव 'पन्ध्रौं चुली' रहेको उनले बताए।

पुस्तक पैताला र अध्ययनले लेखिएको पुस्तक 'पन्ध्रौं चुली' रहेको लेखक अमर न्यौपानेको भनाइ छ। पैतालाले यसकारण,

उनी एक पटक नेपाल भ्रमण वर्ष र अर्को पटक सगरमाथाको उचाइ मापनका लागि सगरमाथाको शिखरमै पुगे, न्यौपानेले भने, 'सगरमाथा आरोहणको इतिहास पनि यहाँ पाइन्छ। त्यसैले यसलाई अध्ययनबाट लेखिएको भन्न सकिन्छ।' यो पुस्तक विश्वमै पहिलो पटक सर्भेयर इन्जिनियर सगरमाथा शिखरमै पुगेर मापन गरेको घटना सङ्ग पनि रहेको न्यौपानेको भनाइ छ। 'त्यसैले यो पुस्तकको विशेष महत्त्व छ,' उनले भने, 'यो पुस्तक संस्मरण र अध्ययनको कोलाज पनि हो। यहाँ लेखकले आरोहण यात्राको नूतान मात्र सुनाएका छैनन्, उनले सगरमाथाका रोचक तथ्यथ्याङ्ग पनि प्रस्तुत गरेका छन्।'

अङ्ग्रेजीमा हिमालवारे घेरै किताब लेखिए तापनि नेपालीमा एकदम कम लेखिएको फाइन्डिङका अजित बरालले बताए। 'पन्ध्रौं चुली'ले त्यस किसिमको अभाव पूरा गर्ने उनको भनाइ छ। पुस्तकले सगरमाथा, त्यसको आरोहण र सर्वेक्षणवारे हाम्रो ज्ञान बढाउनेसमेत उनले जनाए।

कार्यक्रममा लेखक गौतमले आफूले पुस्तक लेख्नुपर्नाका कारणवारे केही बताए। उनले केही आफ्ना निजी अनुभव पनि सुनाए। 'पन्ध्रौं चुली' भावना र भ्रूगोलको सम्मिश्रण हो। सगरमाथाका विषयमा हामीले गौरव मात्र गर्दैनौं, यसका विषयमा नेपाली बाइडमयमा कम लेखिएको पाउँछौं,' उनले भने, 'यसवारे केही लेख्नुपर्छ भन्ने मलाई लाग्यो। सगरमाथाका

विषयमा नेपालीमा सन्दर्भसामग्री त्यति नभएकाले पनि अब केही त लेख्नुपर्ने भनेर यसमा हात हालेको हुँ।' राष्ट्रसेवाका अवसरमा आफू दुईदुई पटक सगरमाथा आरोहणमा गएको र त्यसको अनुभूति पक्कै पनि पाठकलाई उपयोगी हुन सक्ने उनले पुस्तक लेखनमा लागेको उनको भनाइ छ। 'म राष्ट्रसेवक मात्र होइन, म निजी व्यक्ति पनि हुँ,' उनले भने, 'यसलाई मैले साहित्य खण्डमा समेटेको छु। सगरमाथावारेका तथ्यलाई मैले इतिहासमा समेटेको छु। यसवारे पाठकले पक्कै मूल्यांकन गर्नुहुन्छ।'

सगरमाथाको चुली चुम्नु धेरैका लागि कल्पना र थोरैका लागि यथार्थ हो। खिमलाल गौतमले दुई पटक सगरमाथाको चुली चुमेका छन्। नेपालमा पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न २०६८ सालमा पहिलो पटक शिखर यात्रा गरेका उनी दोस्रो चोटि भने सरकारको कार्यक्रमअन्तर्गत २०७६ सालमा उचाइ मापनका लागि सर्वेक्षण गर्न गएका थिए। सामान्य आरोहीका लागि चुचुरोमा पुगेपछि लक्ष्य पूरा हुन्छ। तर उनको टोलीका लागि लक्ष्य सुरू भएको थियो। सर्भेयर नै शिखरमा पुगेर सगरमाथा सर्वेक्षण गरेको यो संसारकै पहिलो कीर्तिमान हो।

'पन्ध्रौं चुली' साहस, जोखिम र सङ्घर्षको यात्रा-कथा हो, जहाँ लेखकले आरोहणका क्रममा मृत्युलाई नजिकबाट देखेका छन्। उनलाई मृत्युले छोएर जान्छ, लिएर जाँदिन। यो यात्रा कथा मात्र होइन, सगरमाथा आरोहणको इतिहास पनि हो, जसले सगरमाथा सम्बन्धमा नयाँ तथ्य पनि उद्घाटित गर्छ।

कास्कीको पोखरा नजिकै धितालमा जन्मिएका खिमलाल गौतम पँसाले सर्भेयर हुनु। साल्जबर्ग विश्वविद्यालय, अस्ट्रियाबाट भौगोलिक सूचना प्रणालीमा स्नातकोत्तर उनी निजामती सेवामा १७ वर्षदेखि कार्यरत छन्। दुई पटक सगरमाथा आरोहण गरिसकेका उनले २०५६ सालमा नेपालले पहिलो पटक सगरमाथाको उचाइ मापन गर्ने कार्यक्रमअन्तर्गत समित अर्कासमेत सर्भे टोलीको संयोजकका रूपमा चुचुरोमै पुगी सर्भे गरेका हुन्।

साकिरामाथि कर छलीको आरोप

लसएन्जल्स- कोलम्बियाकी प्रख्यात गायिका साकिरा जहिल्यै आफ्ना गीतका कारण चर्चामा आइरहन्छन्। उनका हरेक गीत उतिकै लोकप्रिय हुन्छन्। तर, अहिले भने यी गायिका गीतले होइन कर छलीको मामलाबाट चर्चामा छिन्। स्पेनको एक अदालतले कर छलीको मामलामा उनीमाथि मुद्दाको बाटो तय गरेको छ, साकिराले आफूमाथि लागेको आरोप निराधार भएको भन्दै अदालतमा निवेदन दिए पनि अदालतले त्यसलाई स्वीकारेन।

गायिका साकिराको कर छलीको मामला पहिलो पटक सन् २०१८ मा सार्वजनिक भएको थियो। त्यो समयमा स्पेनस उजुरीकर्ताले साकिरामाथि सन् २०१२ र २०१४ को बीच आम्दानी बापत एक दशमलव ५५ करोड अमेरिकी डलर कर भुक्तानी नगरेको आरोप लगाएका थिए। यो मामलामा उनी अदालतमा पनि उपस्थित भएकी थिइन्।

'यसको पर्याप्त प्रमाण छ कि साकिराले राज्यमा कर तिर्ने प्रतिवद्धता पालन गरेकी छैनन्। यस्तोमा उनीमाथि मुद्दा चलाउन सकिनेछ। यदि गायिकामाथि आरोप सही साबित भए र उनी दोषी ठहरिए भने जर्जवानासँगै कारावासको सजाय भोग्न तयार हुनुपर्नेछ,' अदालतले भनेको छ।

साकिरामाथि कर छलीको मामला सन् २०१९ को जुनमा अदालतमा दर्ता भएको थियो। गायिकाले आफ्नो वयानमा सबै आरोपको खण्डन गरेकी थिइन्। उनले आफूलाई कर कार्यालयले दिएको सूचनाका आधारमा सबै कर तिरेको दावी गरेकी थिइन्।

तर, अहिले पुनः कर छलीको विषय साकिराला लागि टाउको दुखाइको विषय बनेको छ। यद्यपि, पहिलोपटक न्यायाधीशले अपराधीलाई कारावासको सजायमा माफी दिनसक्ने जनाइएको छ। तर, यसबारे आधिकारिक पुष्टि हुन सकेको छैन। एजेन्सी

रंगशाला

आईसिसी पुरुष विश्वकप लिग -२
नेपाली क्रिकेट टिम
अमेरिका प्रस्थान

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- अमेरिकामा आयोजना हुने आईसीसी पुरुष क्रिकेट विश्वकप लिग टु अन्तर्गतको विदेशीय एकदिवसीय सिरिज खेल्ने नेपाली राष्ट्रिय क्रिकेट टोली अमेरिका प्रस्थान गरेको छ।

क्रिकेट टिम नेपालले अमेरिका र ओमानबीच हुने सिरिजका लागि अमेरिका प्रस्थान गरेको हो।

त्यसअघि नेपाल क्रिकेट संघ (क्यान) ले शनिवार सिरिजका लागि अमेरिकाको टेक्सस जाने नेपाली टोलीलाई विदाइ गरेको हो। नेपाली टोलीलाई युवा तथा खेलकुद मन्त्री महेश्वर गहतराज, क्यानका अध्यक्ष चतुरबहादुर चन्द लगायतले विदाइ गरेका थिए। सिरिजका लागि क्यानले सन्दीप लामिछानेको कप्तानीमा १५ सदस्यीय टोलीको घोषणा गरिसकेको छ।

सिरिज अन्तर्गत नेपालले पहिलो खेलमा ओमानविरुद्ध खेल्नेछ। नेपाल र ओमानबीचको खेल जुन ९ मा हुनेछ।

यस्तै नेपालले दोस्रो खेल अमेरिकाविरुद्ध

महेन्द्रनगरलाई उपाधि

प्रभाव संवाददाता

धनगढी- महेन्द्रनगर क्रिकेट एकेडेमीले क्लब स्तरीय टी-२० राष्ट्रिय क्रिकेट प्रतियोगिता धनगढी सुपर लिगको उपाधि जितेको छ।

धनगढीको लिटल फ्लावर क्रिकेट क्लबलाई २२ रनले पराजित गर्दै महेन्द्रनगरले उपाधि जितेको हो। उपाधिसँगै महेन्द्रनगरले नगद २ लाखसहित ट्रफी, मेडल र प्रमाणपत्र प्राप्त गरेको छ। उपाधिजेता बनेको लिटल फ्लावरले १ लाखमा चित्त बुझायो।

कैलासीको धनगढी स्थित प्रदेश प्रहरीको खेल मैदानमा शनिवार टस जितेर ब्याटिङ थालेको महेन्द्रनगरले निर्धारित २० ओभरमा ९ विकेट गुमाएर १ सय ४० रन बनाएको थियो।

१ सय ४१ रनको विजयी लक्ष्य पछ्याएको लिटल फ्लावरले १८.३ ओभरमा १ सय १८ रन मात्रै बनाउन सक्यो। उसका लागि दीपक बोहराले सर्वाधिक ४१ रन बनाए। नरेन भट्टले १८, अभिषेक पालले टिमलाई १३ र सन्दीप खत्रीले १२ रनको योगदान दिए। बलिङ तर्फ महेन्द्रनगरका सन्तोष भट्टले महत्त्वपूर्ण ४ विकेट लिए। हेमन्त धामी र विपिन धामीले समान २/२ तथा राहुल भण्डारी र विकास आश्रीले समान १/१ विकेट लिए। त्यस अघि महेन्द्रनगरका

लागि विशाल ऐरले ३३ र सन्तोष भट्टले २१ रन बनाए। उसका राहुल भण्डारी, हेमन्त धामी र विकास आश्रीले समान १३/१३ रन बनाए। बलिङ तर्फ लिटल फ्लावरका कृष्ण काकीले ३, दीपक वोहरा र कुशल रूपाखेतीले २/२ तथा प्रकाश जैसी र सन्दीप खत्रीले समान १/१ विकेट लिए। फाइनल खेलको प्लेयर अफ दी म्याच सन्तोष भट्ट घोषित भए।

प्रतियोगिताकै सर्वोत्कृष्ट खेलाडी लिटल फ्लावरका दीपक वोहरा घोषित भए। उनले नगद १५ हजारसहित ट्रफी, मेडल र प्रमाणपत्र प्राप्त गरे। त्यस्तै उत्कृष्ट ब्याट्सम्यान धनगढी क्रीकेट एकेडेमीका राजु रिजाल, उत्कृष्ट बलर घोषित भएका धनगढी क्रीकेट एकेडेमीका हिक्मत महारा प्रतियोगिताका उर्दीयमान खेलाडी समेत बन्न सफल भए। उनीहरूले जनही ७ हजार ५ सय नगदसहित ट्रफी, मेडल र प्रमाणपत्र प्राप्त गरे।

विजेताहरूलाई एक समारोहकाविच सुदूरपश्चिमका सामाजिक विकास राज्यमन्त्री टेकबहादुर रैका, होटल डीभोटीका जनरल म्यानेजर हरिस भण्डारी, आयोजक लिटल फ्लावर स्पोर्ट्स एण्ड इमेन्ट्स प्रा.लि.का अध्यक्ष रामचन्द्र शाहीलगायतले पुरस्कार वितरण गरेका थिए।

बुटवलको खुला दौड
प्रतियोगितामा पाण्डे विजयी

प्रभाव संवाददाता

भैरहवा- गणतन्त्र दिवस २०७९ को पूर्वसन्ध्यामा लुम्बिनी प्रदेशको अस्थायी राजधानी बुटवलमा खुला दौड प्रतियोगिता आयोजना गरिएको छ। लुम्बिनी प्रदेश शिक्षा, विज्ञान, युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय र लुम्बिनी प्रदेश खेलकुद परिषद्को संयुक्त आयोजनामा शनिवार भएको पाँच किलोमिटर खुला दौड प्रतियोगिताको उपाधि कपिलवस्तु वाणगंगा बहुमुखी क्याम्पस, लौगाईका अजय पाण्डेले जितेका छन्।

उनले १६ मिनेट ३० सेकेन्डमा पाँच किलोमिटरको दूरी पार गरे। प्रतियोगितामा नविन औद्योगिक माविमा ११ कक्षाभाध्ययतर प्रशान्त थापा दोस्रो भए। उनले सो दूरी १७ मिनेट ४२ सेकेन्डमा पार गरेका थिए। त्यस्तै, कालिका मानवज्ञानका राजनबलाल थापा प्रतियोगितामा तेस्रो भए। उनले १८ मिनेट १२ सेकेन्डमा दूरी पार गरेका थिए।

यसैगरी, महिलातर्फ घोराहीकी अनिपाचौधरी प्रथम भईन्। उनले २२ मिनेट २७ सेकेन्डमा दूरी

पार गरेकी थिइन्। कालिकाकी अञ्जना पाण्डेले २९ मिनेट १३ सेकेन्डमा दूरी पार गर्दै दोस्रो भईन्। कालिकाकै सञ्जना अधिकारी ३० मिनेटमा दूरी पार गरी प्रतियोगितामा तेस्रो भईन्।

लुम्बिनी प्रदेशमा भौतिक पूर्वाधारसंगै खेलकुद गतिविधिलाई अगाडि बढाउन कार्यक्रम आयोजना गरिएको पत्रिपत्रका सदस्य सचिवजयप्रकाश भट्टराईले बताए। खेलाडीहरूलाई आर्थिक रूपमा सबल हुने गरी सरकारको योजना र कार्यक्रमहरू अघि बढेको उनको दावी छ। प्रतियोगितामाप्रथम, दोस्रो र तेस्रो हुने खेलाडीलाई क्रमशः नगद १० हजार, ८ हजार र ५ हजारसहित प्रमाणपत्रबाट आइतबार हुने औपचारिक कार्यक्रममा पुरस्कृत गरिने उनले बताए।

कार्यक्रममा एक समारोहबीच लुम्बिनी प्रदेशका मुख्यमन्त्री कृष्ण प्रसाद केसीले उद्घाटन गर्दै खेलकुदको विकासमा प्रदेश सरकार लागेको बताए। दौडमा रूपन्देही, कपिलवस्तु, घोराही, पाप्सा, नवलपरासी, गुन्मीलगायतका एक सयभन्दा बढी खेलाडीहरू सहभागी थिए।

छपावाला सुन / तेजाबी सुन / चाँदी	प्रति तोला -	प्रति तोला -	प्रति तोला -
	९७८००	९७३००	९२७०

डागन फ्रुट: म्याग्दीको बेनी नगरपालिका-३ सिंगामा हरियाली गुपले गरेको डागन फ्रुटको खेती।

तस्वीर: कमल खत्री/रासस

प्रि-बजेट छलफल

'आयात प्रतिस्थापन गर्दै निर्यात प्रवर्द्धनको विकल्प छैन'

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेकपा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले नीति तथा कार्यक्रमले आत्मनिर्भर उन्मुख अर्थतन्त्रलाई जोड दिएको भन्दै स्वागतयोग्य रहेको बताएका छन्। उनले नीति तथा कार्यक्रमले आयात प्रतिस्थापन गर्दै निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने र कृषि उत्पादनमा जोड दिएको बताए। उनले भने, 'ऊर्जा र पर्यटनमार्फत अर्थतन्त्रको पुनरुत्थान गर्ने मनसाय प्रष्ट छ।' यद्यपि, सरकारले ल्याएको नीति तथा कार्यक्रममा संशोधन प्रस्ताव र र सुझाव समेत आएका त्यसलाई प्रधानमन्त्रीले समेटेमा उनी विश्वस्त देखिए। नेपाली कांग्रेसका महामन्त्री गगन थापाले देशको अर्थतन्त्र समस्या ग्रस्त मात्र नभई संकटग्रस्त हुँदै गएको बताएका छन्।

उनले प्रि-बजेट छलफलका क्रममा अर्थतन्त्र संकटग्रस्त हुँदै गएको बताएका हुन्। उनले भने, 'अर्थतन्त्रमा जोखिम आइसक्यो, त्यसैले जोखिम सम्बोधन गर्न सरकारले नै सबैभन्दा बढी ध्यान दिनुपर्छ, आजको सबैभन्दा ठूलो चुनौती व्यापारघाटा हो।' पछिल्लो १० महिनामा नेपालले १६ खर्बको आयात गर्दा १ खर्बको सामान बेच्नु अर्थतन्त्रको सबैभन्दा ठूलो चुनौती भएको थापाले बताएका छन्। थापाले भने, 'नेपालजस्तो अर्थतन्त्र भएको मुलुकलाई सबैभन्दा ठूलो चुनौती नै व्यापार घाटा हो, कतिपय देशलाई व्यापारघाटा ठूलो चुनौती होइन, तर, नेपालजस्तो अर्थतन्त्र भएको मुलुकमा यो समस्या हो।' खासगरी, पेट्रोलियम पदार्थको बढ्दो आयात नै व्यापारघाटा न्यूनीकरणको चुनौती भएको थापाको भनाइ छ।

कृषि प्रधान देश भनिए पनि सबैजसो कृषिजन्य वस्तुको आयात बढ्दा समेत देशको अर्थतन्त्र भन्ने संकेतपर्छ भन्ने मोडिएको थापाको दावी गरेका छन्। उनले अहिलेकै तरिकामा

अधि बढ्दा देशको अर्थतन्त्र दुर्घटना हुन सक्नेमा चिन्ता व्यक्त गरे।

नेपाल आत्मनिर्भर उन्मुख औद्योगिक उत्पादनको आयात घटाउन सरकारलाई उनले आग्रह गरे। थापाले भने, 'हामी सुपारी र मरिच ल्याउँदैनौं, अन्य नचाहिने वस्तुको आयात समेत गर्दैनौं भनेर सरकारले भन्नुपर्छ, सरकारले यो भनेपछि मात्रै सर्वसाधारणले पनि नचाहिने वस्तुको खरिद गर्दैनन्। जसले आयात घटाउँछ।' खुला सिमानाको दुरुपयोग गर्दै भइरहेको टेक्सटाइल र जुता चप्पलको चोरी पैठारीलाई रोक्न सम्पूर्ण सरकारी संयन्त्र नै सक्रिय हुनुपर्ने थापाले बताए।

यसैगरी, नेकपा एमालेका नेता विष्णु पौडेलले वर्तमान सरकार चुनावी सरकार भएकाले दीर्घकालिन महत्वका आयोजना अघि बढाउन नपाउने बताएका छन्। उनले सरकारले दीर्घकालिन महत्वका आयोजनालाई निर्विक्रम अघि बढाउन नपाउने बताएका हुन्।

पौडेलले भने, 'आउँदो मंसिरमा चुनाव गर्नुपर्ने स्थिति छ, त्यसैले दीर्घकालिन दायित्व थप्ने काम यो सरकारले गर्न पाउँदैन।' उनले वृद्धिगण्डकी जलविद्युत आयोजना स्वदेशी लगानीबाट बनाउने निर्णय हावादारी भएको समेत बताए।

उनले भने, 'बजेट स्रोतको सिमामा नरहने र स्रोतभन्दा बाहिर जाने जोखिमको निम्त्याएको छ, यो सरकार चुनावी सरकार हो। हामीले मंसिरमा चुनाव सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने संवैधानिक व्यवस्था छ।' सरकारले आर्थिक दायित्व थपिने प्रकृतिका र आगामी चुनावपछि आउने सरकारलाई बोझ थप्ने खालका योजना ल्याउन नपाउने उनको भनाइ रहेको छ। उनले यो सरकारलाई पपुलिस्ट कार्यक्रम ल्याउने अनुमति छैन, अहिले केही मिडियामा बजेटका सूचना चिहिएको छ। यसले बजेटका सूचना चिहिएको देखिन्छ। बजेटको गोपनीयता राख्न सरकारले नसकेको बताए।

कर्मचारीकै संलग्नतामा मूल्यवृद्धि

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- देशमा अत्याधिकमात्रामा मूल्यवृद्धिमा सरकारी कर्मचारीको संलग्नता रहेको पाइएको छ। सरकारकै छत्रछाँयामा बसेर काम गर्न बृद्धि मूल्यवृद्धि गरेको आरोप लागेको छ। अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा भएको मूल्यवृद्धिको साथै अन्य विभिन्न कारणले नेपाली बजारमा दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा सेवामा अत्याधिक महँगी बढी रहेकोभन्दै सो मूल्यवृद्धि नियन्त्रण गर्ने तर्फ सरकार नलागेको उपभोक्तावादीहरूले बताएका छन्। उपभोक्तावादीहरूले हरेक सेवा तथा वस्तुमा भएको मूल्यवृद्धि नेपाली जनताको दैनिक जीवन अत्यन्त कष्टकर बन्दै गएको र सो बाट दैनिक ज्यालामजदुरी गरी जीवन पाल्दै आएको समुह मारमा परेकाले सो समस्या समाधान गर्न सरकारले विशेष राहतको प्याकेज ल्याउन समेत सरकारसंग माग गरेका छन्।

पेट्रोलियम पदार्थको मूल्यवृद्धिले अचानकै पीडा दिन थालेको यसैको कारण बढेको मूल्यवृद्धिलाई न्यूनिकरण गर्नको लागि विभिन्न देशले आफ्नो देश र जनताको

आवश्यकताको आधारमा विभिन्न राहतका प्याकेजहरू घोषणा गर्दै जनतालाई सुविधा दिन थाली सकेको भएपनि नेपालमा भने त्यसतर्फ कुनै ध्यान नदिएको राष्ट्रिय उपभोक्ता मञ्चले जानएको छ।

सो मञ्चका अध्यक्ष प्रेमलाल मर्हजनका अनुसार भारत सरकारले पेट्रोलियम पदार्थमा लाग्दै आएको अन्तशुल्क हटाउने निर्णय गरेर आफ्ना जनतालाई राहत दिएको तर नेपालमा भने उल्टो अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा मूल्य बढेको देखाउँदै अत्याधिकमात्रामा मूल्यवृद्धि गरेकाले तत्काल सो काम रोकी राहात प्याकेज ल्याउन माग गरेको बताए। भारत सरकारले खाद्य तेल (भटमास, बनस्पति र सनफलावर) तेलमा लाग्दै आएको आयात शुल्क शून्यदरमा फारेको, ५ प्रतिशत जिएसटी लाग्दै आएकोमा पूरै हटाएको र चिनीको निर्यातमा प्रतिवन्धात्मक व्यवस्था लागू गरिसके भारतका आम नागरिकलाई ठूलो राहत पाएको उनले बताए।

तर नेपाल सरकारले भने राहतको प्याकेज त परै जाओस् भन्ने मूल्यवृद्धि

गर्ने रणनीतिमात्रा लागेको अध्यक्ष मर्हजनले बताए। भारतबाट नेपालको अधिकांश मांग पूर्ति गर्दै आएको चिनीको निर्यातमा प्रतिवन्ध लाग्ना साथ नेपाली बजारमा चिनीको मूल्य स्वभाविक रूपमा बढ्ने निश्चित भएको समेत उनले बताए। खाद्य तेलको आपूर्ति तथा विक्री वितरणमा गरेको सुधारले नेपालबाट तेलको अवैध चोरी निकासी हुने प्रवृत्त सम्भावना रहेको भन्दै त्यो नियन्त्रण गर्न सरकारले ध्यान नदिएको समेत उनले बताए। बजारमा आपूर्ति व्यवस्था सहज बनाइ राख्नको लागि नेपाल सरकारले स्वदेशी उद्योगहरूलाई तत्काल नै विशेष सुविधा दिएर खाद्य तेल लगायत अन्य कृषिजन्य उत्पादन गर्न प्रोत्साहित गर्न समेत सो मञ्चले माग गरेको छ।

केही समयको लागि स्वदेशी उत्पादनमा लाग्दै आएको विभिन्न करहरूमा पुनरावलोकन गर्ने र विदेशबाट आयात गरी आपूर्ति गर्नु पर्ने दैनिक अत्यावश्यकहरूमा करको दरमा सुधार गर्ने र हटाउने कार्य गरी उपभोक्तामुखी बनाउन अत्यन्त जरुरी भई सकेको भन्दै त्यस कार्यमा लाग्न सरकारलाई मञ्चले आग्रह गरेको छ।

राजस्वको मुहान थुनेर आर्थिक विकास हुँदैन : नाडा

काठमाडौं (प्रस)- अटोमोबाइल क्षेत्रलाई सरकारले नजरअन्दाज गरी निजी प्रयोजनका कार, जीप र भ्यानलाई आउदो असार मसान्तसम्मको लागि त्यसको आयातमा प्रतिवन्ध तत्काल हटाउन पुनः माग गरिएको छ। सरकारले सबैभन्दा धेरै राजस्व संकलन गर्ने निजी सवारीसाधनको आयात रोक्ने राजस्वको मुहान थुनेको बताउँदै सो कार्य तत्काल खुला गर्न नाडा अटोमोबाइल्स एसोसिएशन अफ नेपाल माग गरेको हो। नाडाले कुल आयातको १ प्रतिशतभन्दा केही बढीमात्रै मूल्यको आयात हुने निजी सवारीसाधन सरकारले रोक्नेको तथ्यांकले देखाएको छ। नाडाले सार्वजनिक गार्डको तथ्यांक अनुसार चालु आर्थिक वर्षको ९ महिनामा १४

अर्ब १३ करोड रूपैयाँ बराबरको पेट्रोलियम पदार्थबाट चल्ने कार आयात भएको र उक्त आयात बापत भन्सार विन्दुमा नै ३२ अर्ब २४ करोड रूपैयाँ राजस्व संकलन भएको उल्लेख गरेको छ। सरकारले २५० देखि ३५० प्रतिशतसम्म कर लगाउँदै आएको पेट्रोलियम पदार्थबाट चल्ने कार पूर्णरूपमा असार मसान्तसम्म बन्द गरेसँगै नाडाले तथ्यांक सार्वजनिक गरेको हो। उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयले विदेशी मुद्रा सञ्चालनमा चाप परेको भन्दै गएको वैशाख १३ गतेबाट असार मसान्तसम्मको लागि निजी प्रयोजनमा प्रयोग हुने पेट्रोलियम पदार्थबाट चल्ने कारको आयात प्रतिवन्ध लगाएको थियो। सरकारले विदेशी मुद्रा

बाहिर गएको भने पनि अहिले आयात रोकिएको कार चालु आबको ९ महिनामा १२ करोड डलर हाराहारीको मात्रै आयात भएको तथ्यांकमा देखिन्छ। यो भनेको कुल आयातको १ प्रतिशत हाराहारी मात्रै हो। यस अवधिमा अति न्यून राजस्व उठ्ने वस्तु सुन २८ अर्ब ३९ करोड, मोबाइल फोन सेट ३५ अर्ब ६ करोड, चुरोट २ अर्ब ४२ करोड, चाँदी १२ अर्ब ८३ करोड, पाम आयल ३२ अर्ब ४ करोड र तास १९ अर्ब ५५ करोड रूपैयाँको आयात भएको देखिन्छ। अटोमोबाइल क्षेत्र केवल गाडी आयात गरेर विक्री गर्ने मात्र नभई यसले समग्र अर्थतन्त्रको इको सिस्टमलाई नै चलाउन नाडाले उल्लेख गरेको छ।

हार्दिक बधाई एवं शुभकामना

तेमाल गाउँपालिकाको अध्यक्षमा श्री चन्द्रबहादुर तामाङ र उपाध्यक्षमा श्री दलमान थोकर (डिएम) विजयी हुनुभएकोमा हार्दिक बधाई तथा सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

तेमाल गाउँपालिका परिवार
काभ्रेपलाञ्चोक, बागमती प्रदेश।

वट्याडबाट बचौ र बचाऔं।

वट्याडबाट बच्न,

- ◆ घरबाहिर हुनुहुन्छ भने,
- ◆ अग्लो र एक्लो रुखमुनि नबस्ने,
- ◆ पौडिने, माछा मार्ने तथा न्यास्टिड जस्ता क्रियाकलाप नगर्ने,
- ◆ खुल्ला मैदानमा नबस्ने,
- ◆ धातुबाट बनेका तारबार नजिक नबस्ने,

घरभित्र हुनुहुन्छ भने,

- ◆ विद्युतीय सामग्रीहरू जस्तै टीभी, कम्प्युटर, फ्रिज, वासिड मेसिन नजिक नबस्ने र प्रयोग नगर्ने,
- ◆ तारसहितको टेलिफोन (ल्यान्डलाइन) प्रयोग नगर्ने,
- ◆ घरबाट बाहिर ननिस्कने,
- ◆ धारामा नुहाउने, लुगा धुने र भाँडा माफ्ने काम नगर्ने।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabhaboronline.com

facebook

www.facebook.com/PrabhabOnline

प्रभाव दैनिक